Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||

د کتـاب نـوم : ربیع الاول او میلاد نبوي

لیکوال :: علامه محمد معین الدین أبوالفضل

خــپـرونـکــی: بېنوا انټرنیټ پاڼه

د چاپ ټول حقوق له لیکوال او بېنوا پاڼې سره خوندي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربیع الاول او میلاد النبي

نحمده ونصلي علی رسوله الكريم.

امابعد: فأعوذبالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم.

(ومماارسلناک الارحمة للعالمين) وایضاً قال الله تعالي(انک ميت وانهم ميّتون) وایضاً قال الله تعالی (لقد جاء کم رسول من انفسکم عزيز عليه ماعنتم حريص عليکم باالمومنين رءوف رحيم)

محترمومسلمانانو! څرنګه چې دربيع الاول مبارکه میا شت رابره سویده اوپه دغه میاشت کښی داسلام پیغمبرامام الانبياء رحمة للعالمين رسول حضرت محمدصلی الله علیه وسلم زیږیدلئ دئ اوپه همدغه میاشت کښی وفات سوئ دئ په همدغه مناسبت زه غواړم چي ومحترمو مسلمانانوته داسلام دپيغمبر دولادت اوله دنيا څخه دده مبارک درحلت اووفات بيان اوتفصيل په هغه ډول وکړم چي په شرعي لحاظ زیات مستند اومثبت وي اودمسلمانانو دزړونودپاره ډیرجالب اورقت وربخښونکئ وي اوهمدارنګه غواړم داسلام دپيغمبردميلاد اودو فات دورځي دلمانځني په باب واقعي اوسوچه شرعي معلومات عرض کړم اوپه دي اړه دافراط کونکو اودتفريط کونکو چهره څرګنده کړم.

محترمو ورونو!یوځل بیادرته ذکرکوم چي په دغه لړئ کښي به وتاسي محترموته څلورقسمه مطالب په تفصيل سره بيان کړه سي.

اول داسلام دپيغمبر دولادت واقعه اودده مبارک دتولد په وخت کښي نااشنااونادره خارق العادته پيښي.

دوهم دده مبارک دوفات اوله دنيا څخه دده درحلت واقعه .

دريم دده مبارک دولادت اودوفات دورځي دلمانځني شرعي حکم اوپه دي اړه دافراط اودتفريط په باب شرعي حکم .

اوڅلورم داسلام دپيغمبر دعظمت دشان په باب ځني بيخي نادراومثبت اوصحيح معلوماتونه.

محترم ورونه دي له دي څخه هم باخبره وي چي دغه بيانونه له ډيروعمده اومعتبروکتابوڅخه مأخوذدي لکه (البداية والنهاية ، سيرت ابن هشام ،تاريخ طبري ، محمد رسول الله صلی الله عليه وسلم [تاليف،محمدرضا، روضة الشهداء [للواعظ الکاشفي] ، سخاوي ، مدارج النبوة [للمحدث دهلوي] ، الحاوي [للامام السيوطي] ،وغيره(

له محترمو مسلمانانوڅخه هيله کوم چي دخپل محبوب پيغمبر په باره کښي دغه بيانونه په ډير غور سره مطالعه کړي اودشوق اوذوق اودمينی اومحبت اودجوش اوخروش په کتنه سره ددغو بيانو دخپل پيغمبر دولادت اودرحلت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دورځي حق وراداء کړئ دااوله برخه تمهيدي بيان وو مقصودي بيانونه به انشاءالله پرلپسي ستاسي وحضورته تقديم کړه سي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

محترمومسلمانانو ! اوس د رحمة اللعالمین پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د تولد او د زوکړې په تفصیلاتو پیل کوم.

محترمو ورونو ! د حج مبارکې ورځې وې او د تشریق د ورځو مابین ؤ ، دجمعې مبارکې شپه وه چې د اسلام د پیغمبر د خلقت ماده دده د مبارک پلار عبدالله له وجود څخه ، دده د مبارکې مور حضرت بي بي آمنې (رضي الله عنها) و مبارک رحم ته ورنقل سوه .

حضرت امام أحمد بن حنبل فرمایلي دي چې د جمعې مبارکه شپه د لیلة القدر تر شپې بهتره ده ؛ ځکه چې کومې ښیګڼې ، برکتونه ، کرامتونه او نیکبختۍ چې په جنس کښې د جمعې د مبارکې شپې پر عالمیانو باندې راتوی سوي او نازل سویدي په هیڅ بله شپه کښې نه راتوی سویدي او نه به د قیامت تر ورځې پورې راتوی سي ، نو که په دغه وجه د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د میلاد شپه د � شب قدر � تر شپې أفضله او بهتره وګڼله سي نو لایقه خبرده .

او ډیرو علماؤ پر دغه خبره باندې تصریح هم کړېده ، په روایاتو کښې راغلي دي چې په دغه شپه کښې له الهي لوري و ملائکوته حکم وکړ سو چې ټول عالم په أنوارو د قدس (یعني د ذات مقدس چې الله [جل جلاله] دئ) منور وګرځوی ، او ټول ملائکه ، اسمانونه او ځمکه په سرور ، ابتهاج او خوشحالۍ کښې راغلل ، او و خازن ته د جنت أمر وسو چې � فردوس أعلی � خلاص کړي او ټول عالم په خوشبویه رائحو سره معطر وګرځوي ، او و ټولو طبقو ته د اسمانو او و ټولو ځایو ته د ځمکې زیرئ ورکړ سو چې محمدي نور نن شپه د حضرت بي بي آمنې په رِحم کښې قرار ونیوئ.

همدارنګه روایت سوئ دئ چې په سهار کې ددغې شپې د ځمکې د مخ ټول بتان سرچپه پر ځمکه باندې ولوېدل او د ځمکې پر مخ باندې د ټولو بادشاهانو تختونه سرنګون کړه سوه ، او په دغه شپه کښې هیڅ یو سرائ داسې ندئ پاته سوئ چې روښانه سوئ دي نه وي او هیڅ یو ځائ داسې ندئ پاته سوئ چې منور دي نه وي ګرځېدلئ ، او هیڅ یو چارپائ داسې نه دئ پاته سوئ چې په دغه شپه کښې دې دَی ګویا سوئ او خبرې کونکئ نه وي ګرځیدلئ ، او په دغه شپه کښې د مشرق وحشي حیوانانو د مغرب پر وحشي حیوانانو باندې د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) زیرئ وکړ او تر دغه شپه له مخه قریش په سختې قحطۍ او تنګۍ کښې واقع سوي وو چې درختې ټولې وچې سوي وې او چارپایان یې له ډیرې کمزورۍ او ډنګروالي پر لار باندې نسوائ تللائ ، ددغه شپې په برکت الله تعالی بارانونه شروع کړل او له قریشو څخه قحطي ولاړه او له خوشحالۍ او پراخۍ سره مخامخ سول ، په دې وجه به قریشو ودغه کال ته � سنة الفرح و الإبتهاج � وایو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د إسلام پيغمبر (صلی الله علیه وسلم) پوره نهه میاشتي (نه زیات او نه کم) د خپلي مبارکي مور په رحم کښي ؤ ، په دغه موده کښي دده مبارکي مور هیڅ یو داسي تکلیف ندئ محسوس کړئ لکه څرنګه چي یې نوري ښځي په عمومي ډول د حمل په وخت کښي محسوسه وي .

لکه چي له حضرت آمنې څخه نقل سوئ دئ چي دې مبارکي فرمایلي دي چي زه په دې هیڅ نه یم اګاه سوې چي زه خاونده د حمل یم ، مګر تنها له دې وجې مې پر ځان باندي د حاملې خیال راتلئ چي زنانه مرض مې قطع سوئ ؤ .

له ځیني روایتو څخه داسي فهمیږي چي په وخت کښي د حمل ددې مبارکي په پیغمبر د إسلام دې د څه تکلیف او ثقل حس وکاوئ ، خو علماؤ دا پر ابتدا د حمل ، حمل کړئ دئ ، چي دا بیایو بل خارق العادته کار دئ ؛ ځکه چي ښځي په ابتدا کښي د حمل کوم تکلیف نه محسوسوي بلکي په وروسته کښي احساس د تکلیف ورته پیداکیږي .

حضرت ابونعیم له ابن عباس څخه روایت کړئ دئ چي یوه نښانه د حملداره کېدو د حضرت آمنې په رسول د خدائ دا وه چي په قریشو کښي چي څه چارپایان وو ټولو په هغه شپه کښي دا ویل چي : � موږ په خالق د کعبې قسم کوو چي د الله تعالی په رسول باندي دده مبارکه مور حملداره وګرځېدله ، کوم چي د تمامي دنیا امام او د ټولو خلګو د هدایت څراغ دئ .

او په یوه روایت کښي داسي راغلي دي چي د مځکې د مخ ټولو چارپایانو دغه ډول خبر په دغه شپه کښي وکړه .

همدارنګه حضرت آمنې (رضي الله عنها) فرمایلي دي چي په داسي حال کښي چي زه نیمئ ویښه وم او نیمئ بیده وم ، دا ږغ مې واوریدئ چي : � تر ټولو خلګو په بهترین شخص سره ته حملداره سوې یې � او د همدغه غیبي ږغ په وجه زه په دې عالمه سوم چي زه حملداره یم .

همدارنګه دې مبارکي فرمایلي دي چي په دوران کښي د حمل هره میاشت د اسمان او مځکې له طرفه پر ماباندي داسي غیبي ږغ کیدئ چي : � خوشحالي دي وي تا لره چي ددې وخت رارسېدلئ دئ چي ظاهر به سي له تا څخه � أبوالقاسم � (صلی الله علیه وسلم) .

همدارنګه حضرت بي بي آمنې فرمایلي دي چي حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) چي کله ځما په نس کښي ؤ ، نو په خوب کښي مې ولیدل چي یو نور له ما څخه جلا سو داسي نور چي ټول عالم په هغه نور سره منور وګرځیدئ ، او دارنګه مې بنګلې د � بصرى � کوم چي د شام په طرف کښي یو ښار دئ ولیدلې ، او ددغه واقعې په مثل د إسلام د پیغمبر د ولادت په وخت کښي هم پېښه سوه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له حضرت بي بي آمنې څخه ماسوی د اسلام له پیغمبر څخه بل کوم ولد ندئ پیداسوئ ، او دارنګه دده مبارک د پلار عبدالله هم بل هیڅ څوی ندئ ځیږیدلئ .

په دې موضوع کښې روایتونه مختلف دي چې د إسلام د پیغمبر د تولد په وخت کښې دده پلار ژوندئ ؤ او که وفات سوئ ؤ ؟

ځینو علماؤ ذکر کړیدي چې دده مبارک پلار دده تر تولد له مخه وفات سوئ دئ او دغه قول ډیر مشهور هم دئ او ځینو عمده علماؤ ددې تصحیح هم کړېده.

او ځینو علماؤ ویلي دي چې دَی مبارک د اتو یا د اوو یا د دوو میاشتو ؤ ، او دغه راز نور قولونه هم راغلي دي.

دده مبارک دپلار حضرت عبدالله صاحب د وفات واقعه په مختصر ډول داسي وه چې : عبدالله صاحب د قریشو له یوې ډلې سره په تجارت ولاړئ ، کله چې و مدینې منوري ته دوی ورسېدل نو عبدالله هلته مریض سو ، د مرض په وجه له خپلو ملګرو څخه د خپلو ماماګانو په کور کښې پاته سو کوم چې د بني نجار له قبیلې څخه ول ، کله چې دده ملګري و مکې شریفي ته راورسېدل نو عبدالمطلب له دوی څخه د خپل څوی عبدالله پوښتنه وکړه ؟ دوی ورته وویل چې هغه د ناجوړی په وجه په مدینه منوره کښې د خپلو ماماګانو په کور کښې پاته سو ، بیا عبدالمطلب خپل مشر څوی � حارث � دده د معلومات دپاره و مدینې ته ولیږئ ، حارث چې و مدینې ته ورسیدئ نو په دغه وخت کښې عبدالله صاحب وفات سوئ او دفن سوئ ؤ په داسي ځائ کښې چې � دار نابغه � ورته ویل کیده .

او ځینو علماؤ فرمایلي دي چې دده مبارک دفن په � أبوا � کي سوئ دئ .

له حضرت ابن عباس (رضي الله عنه) څخه روایت دئ چې کله عبدالله صاحب وفات وکړ نو ملائکه و و الله تعالی ته عرض وکړ چې اې څموږ باداره ! محمد چې پیغمبر او حبیب ستا دئ یتیم وګرځیدئ ، نو الله (جل جلاله) و فرشتو ته په جواب کښې وفرمایل چې د محمد زه حافظ ، مددګار او کفیل یم ، تاسي پر محمد باندي صلوة او سلام وایاست او و ده ته دعاګاني کوی .

دا د إسلام د پیغمبر حضرت محمد مصطفی (صلی الله علیه وسلم) تر ولادت له مخه د � مشت نمونهء خروار � په ډول ځیني له عظمت او له جلال څخه ډک حالات وو چې ما درته ذکر کړل ، نو تاسي فکر وکړی چې کله دَی مبارک ځیږېدئ او دنیا دده په وجود سره مشرفه کیدله نو لا به څه قسم عجائبات منځته راغلي وي چې د هغوی تفصیل به هم (إن شآءالله) سره له بیانه د واقعې د تولد دده مبارک په راتلونکي برخه کښې درته راسي .

)مدارج النبوت للمحدث الدهلوي وغیره . (

ومن الله التوفیق.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

محترمومسلمانانو ! په دې او راتلونکې برخه کښې وتاسې محترمو ته د إسلام د پیغمبر د ولادت او د زوکړې او دارنګه دده مبارک د زوکړې د تاریخ په شا وخوا کښې د ځینو مهمو خارق العادته پیښو بیان درته کوم کومې چې په شریعت کښې � ارهاصات � ورته ویل کیږي :

اول : د اسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د تولد او زوکړې نیټه او تاریخ :

شیخ عبدالحق محدث دهلوي په � مدارج النبوت ج ۲ ص ۱۴ � کښې ذکر کړیدي چې جمهور د أهل سِیَر اود تواریخ پر دې خبره باندې دي چې تولد او زوکړه د اسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) په � عام الفیل � کښې وروسته له دې څخه چې د فیل د واقعې خلوېښت ورځې یا پنځه پنځوس ورځې تیرې سوې وې سوېده ، او دغه قول أصح د أقوالو دئ .

او دارنګه داخبره مشهوره ده چې تولدده مبارک د � ربیع الأول � په میاشت کښې سوئ دئ.

او ځینو علماؤ پر دغه خبره باندې ادعا د اتفاق کړېده .

دارنګه د ده مبارک تولد په دولسمه د ربیع الأول کښې سوئ دئ ، او په دې باره کښې نور قولونه هم راغلي دي خو دغه قول أشهر او أکثر دئ ، او د مکې د خلګو عمل هم پر دغه خبره باندې جاري ؤ ؛ ځکه چې دوی به د ربیع الأول په دوولسمه د إسلام د پیغمبر د ولادت د ځائ زیارت کاوه ، او دده مبارک د زوکړې په مناسبت چې به کوم د خیر کارونه دوی کول نو هغه به هم د ربیع الأول په دوولسمه شپه کښې وو .

او دارنګه ورځ د دوشنبې وه ، لکه څرنګه چې و ده مبارک ته له الهي لوري څخه ابتدا د وحې او هجرت دده مبارک له مکې مکرمې څخه ، او رسېدل دده و مدینې منورې ته او فتح د مکې شریفې او وفات دده مبارک د دوشنبې په ورځ سویدي .

د دوشنبې د ورځې چې د ربیع الأول دوولسمه ورځ وه ، د صبح صادق په وخت کښې دده مبارک زوکړه وسوه .

او ځینو علماؤ فرمایلي دي چې دده مبارک تولد د دوشنبې په شپه کښې سوئ دئ ، دغه علمآء پ دې سره دلیل نیسي چې په روایاتو کښې راغلي دي چې دده مبارک د زوکړې په وخت کښې ستوري و مځکې ته رانژدې کړه سوه او دارنګه شهب او کواکب پرلپسې د اسمان له طرفه رالوېدل ، خو د دوی له دغه استدلال څخه په دې ډول جواب ورکړ سوئ دئ چې د إسلام د پیغمبر د ولادت او د نبوت زمانه خو د خارق العادته شیانو د ښکاره کیدو زمانه وه نو دا ممکن دئ چې رانژدې کیدل د ستورو دي و مځکې ته او دارنګه سقوط د ستورو دي په خارق العادته توګه د ورځې واقع سوئ وي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوه سه ! چي د علمِ نجوم ځينو ماهرانو ذكر كړيدي چي په كوم ساعت كښي چي د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) تولد سوئ دئ هغه (يعني د دنيا د ټول عمر په ساعاتو كښي) تر ټولو اسعد او ډير نيكبخته ساعت ؤ ، لكه چي په � روضة الأحباب � كښي هم ددې ذكر راغلئ دئ ، خو محدث دهلوي فرمايلي دي چي حقه خبر داده چي د إسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) متشرف په زمانه سره ندئ بلكي زمانه په ده سره متشرفه ده ، همدا سبب دئ چي ولادت دده مبارك په هغو مياشتو كي ندئ واقع سوئ چي په كرامت او بركت سره مشهوري دي لكه محرم ، رجب او رمضان .

له حضرت ابن عباس څخه روايت دئ چي : � ولِدَ رسول الله (صلى الله عليه وسلم) يوم الإنين و أستنبئ يوم الإثنين و خرج مهاجرا من مكة الى المدينة يوم الإثنين و قدم المدينة يوم الإثنين و تُوفيَ يوم الإثنين و رفِعَ الحجرالأسود يوم الإثنين � تفرد به أحمد ، وفي رواية بزيادة : � نزلت سورة المآئدة يوم الإثنين � (كذافي البداية والنهاية) .

د � محاضرات تاريخ الأمم الإسلامية للخضري � كښي د ج١ص٦٢ كښي ، دارنگه د � رحمة اللعالمين � د ج١ ص٣٨ـ٣٩ كښي

د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د مَولد په باب داسي راغلي دي : � ولد سيد المرسلين (صلى الله عليه وسلم) بشعب بني هاشم بمكة في صبيحة يوم الإثنين التاسع من شهر ربيع الأول ، لأول عام من حادثة الفيل ، ولأربعين سنة خلت من ملك كسرى أنوشيروان ، ويوافق ذالک العشرين او الثاني و عشرين من ابريل سنة ٥٧١م حسبما حققه العالم الكبير محمد سليمان المنصور فور و المحقق الفلكي محمود باشا . �

او شيخ محمد رضا د خپل كتاب � محمد رسول الله � چي د ډيرو عمده كتابو د سِيَر او دتاريخ له پخوږ څخه جوړ دئ په ص١٢ كښي د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د مَولِد په ارتباط داسي ذكر راغلئ دئ : � ولد النبي (صلى الله عليه وسلم) في فجر يوم الإثنين لاثنتى عشرة ليلة مضت من شهر ربيع الأول (و هل مكة يزورون موضع مولده في هذا الوقت) في عام الفيل ، و لأربعين سنة خلت من حكم كسرى أنوشيروان خسرو بن قباذ بن فيروز ٢٠ أغسطس سنة ٥٧٠م بمكة في الدار التي صارت تدعي لمحمد بن يوسف الثقفي أخى الحجاج ، و كانت قبل ذلک لعقيل بن أبي طالب و نزل على يد الشفا أم عبدالرحمن بن عوف فهي قابلته . �

د � ألأنوار المحمدية من المواهب اللدنية � په ص٦٧ كښي راغلي دي چي علماؤ اختلاف كړئ دئ په شان كښي د كال د ولادت د نبي (صلى الله عليه وسلم) خو أكثر علماء پر دغه خبر باندي دي چي د إسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) په عام الفيل كښي زيږيدلئ دئ ، په داسي حال كښي چي د فيل له واقعې څخه ٥٠پنځوس ورځي تيري سوي وې او مياشت د ربيع الأول وه ، ورځ د دوشنبې وه ، وخت د صبح صادق ؤ او د ربيع الأول دوولسمه وه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

محترمو مسلمانانو ! په راتلونکي برخه کښي به و تاسي ته د هغو عجآئباتو او خارق العادته پيښو بيان وسي کومي چي دده مبارک د تولد د وخت پر شاوخوا پيښي سويدي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

قدرمنومسلمانانو ! په دې برخه کښې د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) دتولد په وخت کښې او یا دده مبارک له تولد څخه وروسته تر هغه وخته پورې چې دَی و مبارکې مرضعې ، حلیمې سعدیې ته ورسپارل کیدئ او یا وروسته بیا د حلیمې سعدیې له طرفه بیرته وخپل مبارک نیکه عبدالمطلب ته سپارل کیدئ ، هغه مستند او په صحت رسیدلي عجائب ، ارهاصات او خارق العادته واقعې نمبرواره درته ذکرکوم کومې چې څموږ او ستاسې د ګران رسول حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) د بې مثاله او بې نظیره عظمت او رفعت څرګندویې دي :

)۱ : (أخرج أبونعیم عن بریده و إبن عباس قالا : رأت آمنة في منامها فقیل لها : إنک قد حملت بخیر البریة و سیدالعالمین ، فإذا ولدتیه فسمیه أحمدًا و محمدًا و علقي علیه هذه ، فانتبهت و عند رأسها صحیفة من ذهب مکتوب علیها : أعیذه بالواحد ، من شر کل حاسد ، و کل خلق رائد ، من قائم وقاعد ، عن السبیل عائد ، علی الفساد جاهد ، من نافث او عاقد ، و کل خلق مارد ، یأخذ بامراصد ، في طرق الموارد ، أنها هم عنه بالله الأعلی ، و احوطه منهم بالیدالعلیا ، والکف الذي لایری ، یدالله فوق أیدیهم ، و حجاب الله دون عادیهم ، لا یطردوه ولایضروه في مقعد ولامنام ، و لا مسیر و لا مقام ، أول اللیالي و آخرالأیام .

)کذا في الخصائص الکبری للسیوطي . (

ترجمه : حضرت بي بي آمنې یو خوب ولیدئ او ورته وویل سول په دې خوب کې چې : بېشکه ته حملداره سوې یې په بهتر د انسانانو او په سردار د عالمیانو ، نو کله چې و ځیږوې ته دَی نو مسمی یې که په أحمد او په محمد سره او راوځړوه پر ده باندې (یعني دده پر غاړه باندې) دا کلمې چې : � أعیذه بالواحد الخ ، نو کله چې دا ویښه سوه و سر ددې ته د سرو زرو یوه صحیفه پرته وه او دا مذکورې کلمې پکښې لیکلې سوې وې (چې له أعیذه بالواحد څخه شروع بیا تر پایه پورې) .

)۲ : (و أخرج البیهقي والطبراني و أبونعیم ، و إبن عساکر عن عثمان بن أبي العاص قال :

حدثتني أمي أنها شهدت ولادة آمنة أم رسول الله(صلی الله علیه وسلم) لیلة ولدته قالت : فما شئ أنظر الیه في البیت إلانور و إني لأنظر إلی النجوم تدنو حتی أني لأقول لیقعن علي ، فلما وضعت خرج منها نور أضاءَ له البیت و الدار حتی جعلت لا أری إلا نورًا.

ترجمه : بیهقي ، طبراني ، أبونعیم او ابن عساکر له عثمان څخه چې د أبي العاص ځوی دئ روایت کړئ دئ چې ده مبارک فرمایلي دي چې : ماته څما مور دا قصه وکړه چې کله چې د رسول الله(صلی الله علیه وسلم) له مور مبارکې حضرت آمنې څخه د الله پاک رسول پیدا کیدئ نو زه و ولادت ددې مبارکې ته حاضره سوم ، نو په دغه کور کښې هیڅ داسې شئ نه ؤ چې ما به ورته وکتل مګر خالص نورګرځیدلئ ؤ او د أسمان و ستورو ته مې کتل چې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وارپه وار دونه رانژدي کيدل چي ما به له ځانه سره دا ويل چي دغه ستوري به پر ما باندي راولويږي (د مذکور روايت دپاته کلمو توضيح به په بل نمبر کښي درته راسي) .

۳) : (له عمر بن قتيبه څخه روايت دئ چي ځما پلار قتيبه وويل چي هغه وخت چي د حضرت آمنې (رضي الله عنها) د ولادت وخت سو نو الله پاک و فرشتو ته وفرمايل چي د اسمان ټولي دروازې خلاصي کړی او دارنګه د ټولو جنتو دروازې هم ټولي خلاصي کړی ، او دارنګه يې و پرشتو ته حکم وکړ چي د إسلام د پيغمبر د زوکړي و ځائ ته ټول حاضر سی ، بيا پرشتې راکښته سوې په داسي حال کښي چي يو پر بل يې د إسلا د پيغمبر د زوکړي زيرئ کاوئ او د ټولي دنيا غرونه اوږده ، دراز او جګ سول او د ټولو دريابو اوبه د أسمان وطرفته پورته سوې ، او د ټولو دريابو اوسيدونکيو خوشحالۍ شروع کړې ، او يوه ملائکه داسي نه وه چي د إسلام د پيغمبر د زوکړي و ځائ ته دي نه وه حاضره سوې ، او شيطان ملعون د � بحرخضرا � يعني د زرغونه درياب و منځته سرچپه خپل ځان وروغورځاوه ، او نور ټول شيطانان په دغه وخت کښي په طوقو او ځنځيرو وتړل سول او د لمر نور او روښنايي ته د خپل أصلي حالت په نسبت زيات عظمت او لويي وروبخښله سوه ، او د حضرت بي بي آمنې پر سر باندي په هوا کښي اويا زره حوري د جنت ودرولي سوې چي د إسلام د پيغمبر د ولادت او د زوکړي انتظار يې کاوه ، او په دغه کال کښي الله (جل جلاله) خپله الهي فيصله په دي ډول صادره کړه چي د دنيا ټولي ښځې به دغه کال له وجې د کرامته د حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) نارينه اولادونه زيږوي ، او دغه کال به داسي درخته (يعني ميوه داره درخته) نه پاته کيږي چي ميوه دي ونه کړي ، او دغه کال چي په خلګو کښي کومه ويره او ترس موجود وي هغه به له منځه ځي ، او أمن او أمان به جوړيږي .

بيا چي کله د إسلام پيغمبر و زيږېدئ نو ټوله دنيا له نوره څخه ډکه سوه او ټولو ملائکه ؤ خوشحالۍ شروع کړې او په هر اسمان کي يو عمود د زبرجدو او يو عمود د ياقوتو پيدا کړ سو چي ټول اسمانونه په روښانه کړه سول ، او کله چي د إسلام پيغمبر د معراج په شپه و اسمانو ته پورته سو نو دغه عمودونه او ستني ده مبارک په خپله وليدلې او وده مبارک ته په شپه د معراج وويل سول چي ستا د ولادت په خوشحالي کښي دغه عمودونه په اسمانو کښي خداځ پاک پيدا کړل .

او همدارنګه دده مبارک د زوکړي پر مهال د نهر کوثر پر غاړه باندي (کوم چي په جنت کښي دده مبارک په نامه باندي و نهر دئ) اويازره درختي د أظفر مشکو کوم چي أفضل ترين مشک دي پيدا کړې چي د دغو درختو ميوې به د قيامت په ورځ جنتيان د خوشبويي په ډول کاروي .

او د دنيا ټول بتان سرچپه ولوېدل ، او د لات او عزی دوه بتان له خپل ځائ څخه ووتل او دا ډول يې ويل : اوس تباهي او خرابي و قريشو ته راغله چي محمد � أمين � پيدا سو ، قريش نه پوهيږي چي څه ورپېښه سوه ، او

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارنګه د بيت الله شريفي له نس څخه ډيري ورځي دغه الفاظ خلګو اوريدل : الآن يُرَد علي نوري ، الآن يجيئني زواري ، الآن أطَهر من أنجاس الجاهلية ، ايتها العزى هلكتِ .

او همدارنګه درې ورځي پرلپسې کعبه شريفه په زلزله او حرکت کښي وه .

)أخرجه أبو نعيم ، كذافي الخصائص الكبرى لسيوطي . (

پوه سه ! چي ددغه حديث په باب امام سيوطي د نکارت شديده ذکر کړئ دئ ، خو دا د سند و ځينو راويانو ته د کتلو په وجه دئ او پاته سو ذکر سوئ مضمون ، نو د هغه په تحقق او په ثبوت کښي شک کول ډير نالائق کار دئ ؛ ځکه هغه شخصيت چي قطعي دلائل پر دې خبره باندي قائم دي چي دنيا ټوله دده په خاطر پيدا سوې ده ، نو د هغه د تولد پر مهال دغه ذکر سوئ مضمون ډير کم لا ښکاره کيږي تر دې غټ غټ واقعات په قوي دلائلو ثابت دده مبارک د زوکړې په مناسبت واقع سويدي .

)۴ : (خطيب بغدادي روايت کړئ دئ چي حضرت آمنې فرمايلي دي چي کله له ما څخه محمد (صلی الله عليه وسلم) پيدا سو نو ما يوه ډيره لويه نوراني وريځ وليده چي په دغه وريځ کي ما د اسانو � سهيل � (يعني سِيسنئ) او د وزرو (يعني د وزرو د پرشتو) اواز او د نارينه ؤ کلام واوريدئ ، په دغه وريځ کښي محمد (صلی الله عليه وسلم) پټ کړ سو ، او له ما څخه غائب کړ سو ، وروسته مي له يو چا څخه واوريدل (يعني له يوه غيبي ږغ کونکي څخه) چي داسي يې ويل : � طوفوا بمحمدٍ في جميع الأرض و اعرضوه على كل روحاني من الجن و الملائكه والطيور والوحوش ، واعطوه خُلق آدم ومعرفة شيث و شجاعة نوح و خلة إبراهيم ، ولسان اسماعيل و رضآء اسحق و فصاحة صالح و حكمة لوطٍ و بشرى يعقوب و شدة موسى و صبرَ أيوب و طاعة يونس و جهادَ يوشع و صوت داود و حب دانيال ، و وقارَ الياس و عصة يحيى و زهدَ عيسى ، و أغمسو ه في أخلاقِ النبيين.

يعني : طواف وکړی په محمد ، وګرځوی دَی په ټوله مځکه کښي او عرض کړی وړاندي کړی دَی پر ټولو هغو موجوداتو باندي چي خاوندان د روح وي له پيرانانو څخه او له انسانانو او ملائکه ؤ څخه او له مرغانو او وحشي حيوانانو څخه ، او ورکړی وده ته خِلقت د آدم او معرفت د شيث او شجاعت د نوح او خليل والئ د إبراهيم او ژبه د إسماعيل ، او رضا او خوشحالي د إسحق او فصاحت د حضرت صالح او حکمت د حضرت لوط ، او د خوشحالی زيرئ د يعقوب او قوت او سختي د موسی او صبر د أيوب او طاعت او فرمانبرداري د يونس او جهاد د يوشع او صوت (يعني ښه اواز) د داؤد او محبت د دانيال او وقار او سنګيني د الياس او عصمت د يحيی او زهد د عيسی ، او غوټه کړی دَی په أخلاقو د نبيانو کښي.

لکه چي يو شاعر فرمايلي دي :

حسن يوسف دمِ عيسی يدِ بيضا داري آنچه خوبان همه دارندُ تو تنها داري .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا حضرت بي بي آمنې فرمايلي دي چې وروسته له دې څخه چې دغه حالت له ده مبارک څخه ليري سو نو ناڅاپه غيبي درې نفره پيدا سول د يوه په لاس کښې د سپينو زرو ګړوه وه او د بل په لاس کښې د زمرودو يو تال ؤ او د دريم پلاس کښې سپين وريښم (يعني د سپينو وريښمو يوه ټوټه وه) بيا يې دغه ټوټه و غوړوله ، بيا يې يو داسي مُهر ورڅخه راوايستئ چې د کتونکو سترګي يې (يعني د بې انتها خوندور والي په وجه) په حيرت کښې اچولې ، بيا يې دَی مبارک اوه واره د ذکرسوي ګړوې په وجه پريمنځئ ، بيا يې په ذکرسوي مُهر سره دده مبارک د دوو اوږو په منځ کښې مُهر ولګاوه ، بيا يې په ذکر سوي وريښمين ټوکر کښې دَی مبارک وپيچئ ، بيا يې يو ساعت په خپلو وزرو کښې ونيوئ وروسته يې و ماته بيرته راکړ .

)كذا في الأنوار المحمديه من المواهب اللدنيه . (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

اللهم صل على محمد النبي الأمي و على آله و أصحابه وبارک وسلم .

قدرمنومسلمانانو ! د إسلام د پيغمبر (صلی الله علیه وسلم) د تولد او د زوکړي په حرمت او په برکت ، يا په بل عبارت دده د تولد په استقبال کښي چي الله (جل جلاله) و عالم انسانيت ته ، بلکي و عالمِ مُلک او عالم ملکوت ته ، و عالم خلق او عالم أمَر ته ، و عالم علوي او عالم سفلي ته کوم عجآئبات او مختلف النوع د عادت خلاف ، نادر او په حيرانتيا کښي اچونکي أمور او واقعات ښکاره کړيدي ، د ټولو ذکر کول ځما عاجز ، بلکي د هر انسان له طاقت څخه وتلئ کار دئ ، خو بيا هم د يو کافي تعداد ذکر ما په تيرو برخو کي درته وکړ او د ځينو نورو ذکر په دې برخه کښي درته کوم .

) ۱: (د اسلام د پيغمبر د مبارک نيکه عبدالمطلب څخه روايت دئ چي ده مبارک فرمايلي دي چي زه په شپه د ولادت د حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) په نزد د کعبې شريفي وم ، کله چي شپه و نيمايي ته ورسېدله ومي ليدل چي کعبه شريفه د � مقام إبراهيم � پر طرف راماَئله سوه او پر سجده باندي پرېوتله او په دغه ډول د تکبير اواز ورڅخه راغئ چي : � الله أکبر ، الله أکبر ، رب محمد المصطفى الآن قد طهرني ربي من أنجاس الأصنام و أرجاس المشرکين . �

يعني الله (جل جلاله) ډير لوئ دئ ، الله (جل جلاله) ډير لوئ دئ ، چي رب د محمد مصطفى دئ (يعني رب د هغه محمد دئ چي الله تعالی له مابين څخه د ټولو کائناتو غوره کړئ دئ) په تحقيق سره پاکه کړم زه رب ځما له مرداريو څخه د بتانو او له نجاستو څخه د مشرکانو (يعني اوس چي د إسلام پيغمبر حضرت محمد پيدا سو نو ددې وخت رانژدې دئ چي دغه درې سوه او شپيته بتان به چي کفارو پر ما باندي شاوخوا راگرځولي دي او دارنگه دغه مشرکان به چي قسم قسم د شرک عملونه دلته کوي نيست او نابود وگرځي) .

)۲ : (د إسلام د پيغمبر د ولادت سره سم د کسری قصر او بنگله په لړزه کښي راغله او ۱۴ کنگرې ورڅخه راولوېدلې .

)۳ : (دده مبارک له ولادت سره سم د � ساوه � بحيره وچه سوله او اوبه يې په مځکه ننوتلې .

)۴ : (هغه شپله او کنده چي په هغه وخت کښي په � وادي سماوه � سره مشهوره وه ، چي په طول کښي د زروکالو يې اوبه قطعه سوي وې له اوبو څخه ډکه راوبهېدله .

)۵ : (د پارسيانو ، اتش پرستانو د عبادت خانې اور چي زر کاله متصل بل سوئ راچليدلئ ۇ په دغه شپه کښي مړ سو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

)٦ : (دده مبارک له زوکړي سره سم يو داسي نور او روښنايي پيدا سوه چي ددغه نور په سبب و حضرت بي بي آمنې ته د شام بنګلې ښکاره کړې سوې .

)٧ : (دده مبارک د زوکړي په وخت کښي حضرت بي بي آسيه (رضي الله عنها) او حضرت مريمه (رضي الله عنها) او د جنت حوري و حضرت بي بي آمنې ته حاضري سوې او خبري يې ورسره وکړې .

)٨ : (امام سهيلي له تفسير څخه د � بقي بن مخلد الحافظ � څخه حکايت کړئ دئ چي ابليس ملعون څلور ځله سختي چغي او بغاري کړيدي : ١: � په هغه وخت کښي چي دَی ملعون کړ سو � ٢ : � په هغه وخت کښي چي له اسمانو څخه و مځکي ته راکښته کړ سو � ٣ : � په هغه وخت کښي چي د إسلام پيغمبر حضرت محمد (صلى الله عليه وسلم) و زيږيدئ � ۴ : � په هغه وخت کښي چي له الهي لوري څخه د فاتحې سورت پر حضرت محمد (صلى الله عليه وسلم) باندي نازل کړ سو . �

)٩ : (کله چي د إسلام پيغمبر پيدا کړسو نو د طفوليت او شيرخورۍ په ابتدايي شپبو کښي بې و سپوږمۍ ته په ګوته اشاره کوله ، وهر طرفته چي بې اشاره وکړه نو سپوږمۍ به وهغه طرف ته ميلان وکړ ، او ده مبارک به له سپوږمۍ سره خبري کولې او سپوږمۍ به له ده سره کولې .

)١٠ : (کله چي دَی مبارک پيدا سو نو خبري بې کولې او ملائکو او پرشتو به دده مبارک ځانګو ورځنګوله .

له حضرت حليمې سعديې (رضي الله عنها) څخه روايت دئ چي دې مبارکي فرمايلي دي چي اول ځل چي ما د إسلام و پيغمبر ته تئ ورکړ نو ده خبري وکړي نو يې داسي وويل : � الله أکبر کبيراً والحمدلله کثيراً وسبحان الله بکرة و أصيلا .

)مدارج النبوت ، الداية والنهاية ، المواهب اللدنية . (

والسلام.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

اللهم صل علی محمد النبي الأمي و علی آله و صحبه وسلم تسليما .

قدرمنومسلمانانو ! په دې برخه کښې د إسلام د پیغمبر د تولد په اړه او دده مبارک د زوکړې په مناسبت ځيني نور بيانونه درته عرضوم .

اول بيان په دې ارتباط دئ چې ایا د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) تولد په داسي حال کښي وسو چې خدايي مسرور او مختون ؤ ، یعني خدايي يې � نو� له مور څخه پرې سوئ او خدايي سنت کړ سوئ ؤ او که څنګه ؟

په دې موضوع کښې علماؤ او أهلِ سیرَ درې قوله ذکر کړیدي :

اول قول د حضرت ابن عمر او د حضرت عباس (رضي الله تعالی عنهما) دئ چې دوی فرمايلي دي : � ولد رسول الله (صلی الله علیه وسلم) مسرورا مختونا . �

یعني زېږېدلئ دئ د خدائ رسول په داسي حال کښې چې خدايي يې � نو � پرې کړ سوئ ؤ او خدايي سنت کړ سوئ ؤ .

دوهم قول د حضرت أبي بکره (رضي الله عنه) دئ چې ده فرمايلي دي : � إن جبریلَ ختن النبي (صلی الله علیه وسلم) حين طهر قلبه � یعني بېشکه جبریل (علیه السلام) هغه وخت د إسلام د پیغمبر سنتي وکړه چې دده مبارک زړه یې ورپاکوئ.

دريم قول دادئ چې د إسلام د پیغمبر مبارک نيکه دده مبارک سنتي وکړه او دده د سنتۍ په مناسبت يې يوه غټه مهماني هم وکړه چې د قريشو خلګ يې په دغه مهمانۍ کښي سره راجمع کړل .

)البداية والنهاية وغيره . (

دوهم بيان په دې اړه دئ چې د محمد نوم پر ده مبارک (صلی الله علیه وسلم) باندې چا کېښودئ ؟

په دې باره کښي هم د سِيرَ د معتبرو کتابو له مطالعې څخه مختلف قولونه څرګندېږي :

يو قول دادئ چې کله چې دَی د خپلې مبارکې مور په نس کښي ؤ نو ودې مبارکې ته په خوب کښي وويل سول چې کله چې دې دغه کوچنئ پیدا سي نو د أحمد او د محمد نومونه پر ده مبارک باندې کښېږده ، لکه چې په تېرو برخو کښي ددغه خوب مفصل ذکر تير سو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم قول دادئ چي دده نيکه چي کله دده له ولادت سره سم قسم قسم خارق العادته واقعات وليدل نو په دې سبب يې پر ده باندې د محمد نوم کيښودئ ؛ ځکه چي و ده ته دا څرګنده سوه چي دَی به محمود او ستايل سوئ د ټول مخلوق وګرځي .

دريم قول دادئ چي عبدالمطلب صاحب په دې وجه د محمد نوم پر کيښودئ چي ده يو وخت خوب وليدئ چي د سپينو زرو يو ځنځير دده له ملا څخه راخارج سي او ددغه ځنځير يو طرف په اسمان کښي وي بل طرف يې په مشرق کښي وي او بل طرف يې په مغرب کښي وي ، بيا دغه ځنځير ددرختي په شکل وګرځي چي پر هره پاڼه باندي ددې درختي نور او روښنايي وي او د مشرق او د مغرب خلګ په دغه درخته پسي لاسونه نيسي ، بيا ده مبارک ددغه خوب بيان و يو داسي چا ته وکړ چي د خوبو په معنی پوهيدئ ، نو هغه ددغه خوب معنی په دې ډول ورکړه چي ستا له ملا څخه به داسي څوک پيدا سي چي أهل مشرق او أهل مغرب بې تابعداري کوي او أهل د اسمان او أهل د مځکي بې ستاينه کوي .

څلرم قول دادئ چي عبدالمطلب صاحب دغه نوم د الهي الهام په وجه پر ده باندي کيښودئ .

محترمو مسلمانانو ! په دغه نامه سره د إسلام له پيغمبر څخه پرته دده مبارک د تولد د وخت تر رانژدې کيدو پوري هيڅوک نه ؤ مسمی کړ سوئ ، البته کله چي دده مبارک د تولد زمانه رانژدې سوه نو ځينو مشرکانو په خپلو ځامنو باندي په دې وجه د محمد نوم کيښودئ جي دوی له يهودو څخه دا خبره په وار وار اوريدله چي د اخيري نبي د تولد زمانه هم دغه زمانه ده او پيدا کيږي به هم په قريشو کښي او نوم بې محمد وي .

دغه مبارک نوم ډير خصوصيتونه لري :

اول خصوصيت يې دادئ چي دغه مبارک نوم په شکل او صورت د انسان دئ ، چي اول ميم يې د انسان د سر په ډول دئ او حاء يې د انسان د دوو لاسو په ډول ده او دوهم ميم يې د انسان د � نو � په محاذات کښي دئ او دال يې د انسان د پښو په برابري کښي دئ ، که په قديم کوفي خطه سره دغه مبارک نوم وليکل سي نو ددې خبري ښه وضاحت وسرې ته کيږي .

دوهم خصوصيت يې دادئ چي (العياذ بالله) د قيامت په ورځ چي کوم څوک و دوږخ ته ورځي نو د هغه انساني صورت مسخ ګرځي له وجي د احترامه د صورت د لفظ د محمد .

دريم خصوصيت يې دادئ چي دغه مبارک نوم د الله (جل جلاله) د محمود له نامه څخه جوړ سوئ دئ ، لکه چي حضرت حصان (رضي الله عنه) د خپلو عربي اشعارو په يوه برخه کښي و دغه مطلب ته اشاره کړېده ، اشعار دادي :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

أغر عـــليه لـــــلنبوةِ خـــــــاتَمٌ من اللهِ مِن نورٍ يَلـــوحُ و يَشهَدُ

وضمَّ الإلهُ اسما النبي الی اسمه اذا قال في الخمس المؤذن أشهَدُ

وشـــــق لهُ من إسمه لِيُـــجِلَّـه فذوالعرش محمودٌ و هذا مـــحمدٌ

څلرم خصوصيت يې چي پر ډيرو خصوصيتو باندي مشتمل دئ دادئ چي ابن عساکر له کعب الأحبار څخه روايت کړئ دئ چي حضرت آدم (عليه السلام) و خپل ځوی شيث (عليه السلام) ته وفرمايل چي : � اي ځویکيه ته به له ما وروسته ځما خليفه او جاينشين يې ، نو دغه خليفه توب په تقوی او په پرهيزګاري سره سنبال کړه او هر وخت چي الله (جل جلاله) ذکر کوې نو د محمد نوم هم ورسره ذکر کوه ؛ ځکه چي ښېشکه نوم د محمد پر ساق باندي د عرش ما ليکلئ وليدئ او پر ټولو اسمانو زه وګرځيدم نو داسي ځائ مي په اسمانو کښي ونه ليدئ چي د محمد نوم دي هلته نه وي ليکل سوئ ، دارنګه دغه نوم د محمد

ما د جنت د حورو پر ځيګرو باندي ليکلئ وليدئ ، دارنګه مي د طوبی د درختي پر پاڼو باندي نوم د محمد ليکل سوئ وليدئ ، دارنګه مي د سدرة المنتهی ددرختي پر پاڼو باندي دغه مبارک نوم ليکلئ وليدئ او دارنګه مي د هري پرشتې پر تندي باندي دغه نوم ليکل سوئ وليدئ ، نو اې شيثه ! دغه مبارک نوم ډير يادوه ؛ ځکه چي ملايکي او پرشتې يې په خپلو ټولو وختو کښي يادوي . �

پنځم : په شفا کښي راغلي دي چي پر يوه ډيره پخوانۍ او قديمي ډبره باندي دا جمله ليکله سوې وه : � محمد تقي مصلح أمينٌ . �

شپږم : پر يوه ډبره باندي په عبراني خط سره د موسی (عليه السلام) په کتابت سره دا توري ليکلي وو :� بسمک اللهم ! جآءالحق من ربکَ بلسانٍ عربي مبين ، لاإله إلاالله محمد رسول الله ، کتبه موسی بن عمران . �

)کذا ذکره ابن ظفرفي البِـشـرَ عن معمر الزهري . (

اوم : علامه ابن مرزوق له عبدالله بن صُحان څخه روايت کړئ دئ چي د هند د بحر په يوه جزيره کښي موږ يو ډير پاکيزه او ډير خوشبويه تک سور ګل وليدئ چي په سپين خطه سره پر ده باندي ليکل سوي ؤ (يعني په فطري او خدايي ليکنه سره) :� لا إله الاالــــــه مـــــحمد رسول الله � او دارنګه مو يو سپين ګل وليدئ چي په ژړ رنګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسي باندي ليکل سوي ؤ (يعني په فطري ډول) : � برآءة من الرحمن الرحيم الى جنات النعيم لآإله إلاالله محمد رسول الله . �

اتم : په شفا کښي ذکر سويدي چي د خراسان په ځينو ښارو کي يو کوچنئ و زيږيدئ چي پر يوه بغل باندي يې � لا إله إلاالله � ليکل سوئ ؤ او پر بل بغل باندي يې � محمد رسول الله � ليکل سوئ ؤ .

نهم : رافعي په � روض الرياحين � کښي ذکر کړيدي چي د هند په بعضي ښارو کښي يوه ميوه داره درخته ده چي پوستکئ لري ، کله چي دغه پوستکئ مات کړ سي نو يوه پېچله سوې شنه پاڼه پکښي پرته وي چي په واضح کتابت سره باندي ليکلي وي:

لآ إله إلا الــــــــــه محــــمــــد رسول الله

او خلگ په دغه درخته باندي تبرک حاصلوي.

لسم : أبو يعقوب صياد فرمايلي دي چي د � أبلّي � په نهر کښي کښي مي د ماهيانو ښکار کاوئ ، نو مي داسي يو ماهئ ونيوئ چي پر راسته طرف يې � لااله إلاالله � ليکلئ ؤ او پر چپه طرف يې � محمد رسول الله � ليکلئ ؤ ، نو کله چي دغه ليکنه ما وليدله نو دغه ماهئ مي بيرته و اوبو ته پريښودئ .

يولسم : په سنة ۸۰۹ کښي د انار يوه دانه پيدا سوه چي په تور رنگ د محمد نوم باندي ليکلئ ؤ .

دوولسم : ابن طغربِک په � نطق المفهوم � کښي له ځينو علماؤ څخه روايت کړئ دئ چي په يوه جزيره کښي يوه غټه درخته ده چي ډيري پاڼي لري او ډېره خوشبويه ده ، ددغي درختي پر پاڼو باندي په ډير واضح کتابت سره په سره رنگ (يعني په فطري ډول) دري ليکي خط ليکل سوئ دئ ، اوله ليکه يې � لآإله إلاالله � ده ، دوهمه ليکه يې � محمدرسول الله � ده ، دريمه ليکه يې � إن الدين عندالله الإسلام � ده .

)کذا في الأنوار المحمديه من المواهب اللدنية و غيره . (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

اللهم صل علی محمد النبي الأمي و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمومسلمانانو ! په دې برخه کښې داسلام دپیغمبر د تولد اود زوکړې په اړه دیهودیانوپیشګویې ګاني اودده مبارک له زوکړې سره سم وخلګوته ددوی له خوا ددې اظهارات کول چې داخیري پیغمبر تولداوزوکړه وسوه بیان درته کوم .

۱) : (ابن سعد ، أبونعیم او ابن عساکر له أبي نمله څخه روایت کړئ دئ چې ده فرمایلي دي چې د بني قریظه یهودو به د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) بیان پخپلو کتابو کې ددرس او د تعلم په شکل لوستئ او دارنګه بې و خپلو ماشومانو ته دده مبارک په باره کښې تعلیم ورکاوه او دده صفتونه بې ورایزده کول او دده مبارک د نومو په باب بې درس ورکاوه او دا بې ویل چې هجرت دده به و موږ ته او مدینې منورې ته کیږي ، خو کله چې د إسلام پیغمبر و دوی ته ښکاره سو او دوی د سر په سترګو ولیدئ نو له ده مبارک سره یې حسد او کین شروع کړ او بغاوت یې وکړ او دده مبارک له رسالت څخه منکر سول .

۲) : (همدارنګه ابن سعد او أبو نعیم له إبن عباس څخه روایت کړئ دئ چې د � قریظه ، نضیر، فدک او خیبر � یهودانو ټولو د إسلام پیغمبر ږومبئ له دې څخه لا پیژندئ چې دَی مبارک مبعوث کیدئ ، او دا هم ورته معلومه وه چې دَی مبارک به و مدینې منورې ته په هجرت راځي ، بیا کله چې دَی مبارک وزیږیدئ نو د یهودو ټولو علماؤ وویل چې په نن شپه کې أحمد (یعني اخیري نبي) و زیږیدئ ، او د هغه معلومات له مخې چې دوی د علمِ نجوم له لارې درلودئ پر دغه خبره باندې یې و خلګو ته دا دلیل پیش کړ چې نن شپه هغه ستورئ راختلئ دئ کوم چې د اخیري پیغمبر د تولد په مناسبت و موږ ته له پخوا معلومات ؤ چې دغه ستورئ به راخیږي ، بیا چې کله د إسلام پیغمبر په نبوت مشرف کړ سو نو د یهودو علماؤ دده له نبي کیدلو څخه هم و خلګو ته اطلاع ورکړه (إنتهی مع توضیح و إختصار) .

تنبیه :

محترمو مسلمانانو ! یو قسم ډیر تک سور ستورئ دئ ، چې په یهودو کښې دا خبره مشهوره وه چې دغه ستورئ هغه وخت په اسمان کښې ښکاره کیږي چې یا د یوه نبي تولد وکړ سي او یا په نبوت سره مشر کړسي ، د إسلام د پیغمبر د تولد په شپه هم دغه ستورئ د یهودو علماؤ ولیدئ او دده مبارک له نبي کیدو سره سم یې هم دغه ستورئ ولیدئ ، نو ځکه دوی و خلګو ته وویل چې دغه ستورئ خو د یوه نبي د تولد یا د هغه د نبي کیدو په

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مناسبت ښکاره کيږي او نبي خو له أحمد څخه پرته بل هيڅوک پاته ندئ ، نو معلومه ده چي دَی مبارک زيږيدلئ دئ يا نبي سوئ دئ .

)كذا أخرج أبو نعيم من طريق أبو سعيد الخدري في حديث طويل مع وضاحة . (

)۳ : (همدارنگه ابن عساکر او أبو نعيم له حضرت أبوهريره څخه روايت کړئ دئ چي کله چي � بخت نصر � پر بني اسرائيلو باندي حمله وکړه او دوی يې تار پتار کړل نو ځيني يهود چي د هارون له اولادې څخه وو و � يسرب � ته راغلل کوم چي د مديني منورې پخوانئ نوم دئ او دغه راتگ يې په دې سبب ؤ چي دوی ته دا معلومه وه چي اخيري نبي به و دغه ځائ ته په هجرت راځي ، او دوی به و خپلو اولادو ته د نبي (عليه الصلوة والسلام) په باره کښي توصيې کولې او په دې باب بې ډير تاکيد ورته کاوه چي هر وخت که دغه نبي تاسي وليدئ نو مکمل متابعت او فرمانبرداري بې کوی .

)۴ : (همدارنگه له حضرت کعب او وهب منبه څخه روايت دئ چي دوی دواړو مبارکانو فرمايلي دي چي �بخت نصر� يو وخت يو داسي شانداره او د عظمت والا خوب وليدئ چي دَی يې په ډيره ويره کي واقع کړ ، بيا کله چي له خوب څخه رابيدار سو نو خوب ورڅخه هير سو (يعني دونه قدر خو يې پياد ؤ چي ما يو ډير د عظمت والا خوب وليدي ، خو تفصيل د خوب ورڅخه هير سو) نو يې خپل ټول کاهنان او ساحران سره راجمع کړل او د خپل تشويش او دخوب د ليدلو ذکر يې ورته وکړ او له دوی څخه يې وغوښتل چي ماته ځما د خوب معنی راکړی !

کاهنانو او ساحرانو ورته وويل چي ته ستا خوب و موږ ته بيان کړه نو به موږ و تاته د هغه معنی درکړو ؟

ده ورته وويل چي خوب خو راڅخه هير سوئ دئ ، هغوی ورته وويل چي بيا خو نو موږ ددې قدرت نلرو چي تعبير يې درکړو ، بيا بخت نصر حضرت دانيال (عليه السلام) کوم چي په اسيرانو کښي د يهودو يې دَی مبارک هم راوستلئ ؤ و خپل حضورته راوباله ، نو حضرت دانيال و ده ته دده ليدل سوئ خوب توري په توري ورپياد کړ ، په دې ډول چي و بخت نصر ته يې وويل چي تا په خوب کي يو لوی بت وليدئ چي دواړي پښې يې په ځمکه کښي وې او سر يې په اسمان کښي ؤ ، او ددغه بت لوړه حصه د سرو زرو وه او مابين يې د سپينو زرو ؤ او لاندي حصه يې تر ځنگنو پوري دژيرو يا د پتلو وه او لينگي يې د وسپنو وه او دواړي پښې يې د کودريو وې ، نو په دې منځ کښي چي تا په خوب کښي و دغه بت ته کتل په داسي حال کښي چي ددغه بت حسن او محکم صنعت ته په تعجب کښي اچولئ وې نو الله (جل جلاله) د اسمان له طرفه دغه بت پر ککری باندي په يوه ډبره وويشتئ او داسي يې ميده کړ لکه غنم چي تر ژرنده راووزي ، نو ددغه بت سره او سپين زر او ژړ او کودري ټول سره گډ سول تر داسي اندازې پوري چي تاته په خيال کښي دا خبره دروگرځيدله چي که ټول انسانان او پيرانان سره اټول سي ددې دپاره چي دغه سره زر او سپين زر او دغه ژړ او اوسپينه او کودري سره جلا کړي نو ددغه کار قدرت به ونلري ، او دارنگه تا په خوب کښي ودغي ډبري ته وکتل کومه چي د اسمان له طرفه دغه بت په وويشتل سو نو ودي ليدل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي دغه ډېره وار په وار ، دقيقه په دقيقه غټيږي او سره ځي تر داسي حده پوري چي دغي ډبري ټول مخ د مځکي ونيوئ ، نو تاچي وکتل بل شئ په نظر نه درتلئ ماسوی له اسمانه او له دغي ډبري .

بخت نصر و حضرت دانيال ته وويل چي ښشکه همدغه ډول خوب مي وليدئ ، بيا يې ورته وويل چي نو ددغه خوب تاويل او معنی څه ده ؟

نو حضرت دانيال ورته وويل چي کوم بُت چي تا په خوب کښي وليدئ نو هغه عبارت دئ د دنيا له مختلفو ډلو او امتو څخه چي له ابتدا څخه د زمانې يې واخلې بيا تر اخيره پوري ، او کومه ډېره چي تا په خوب کښي وليدله نو هغه عبارت د ئ د الله تعالی له دين څخه چي په اخير د زمانې کښي به الله (جل جلاله) ټول امتونه په وولي په دې ډول چي الله پاک به له عربو څخه نبي أمي مبعوث وگرځوي او دده دين به پر ټولو اديانو باندي غالبه سي او ټول مخ د مځکي به ونيسي لکه څنگه چي تا دغه ډېره په خوب کښي وليدله چي مخ د مځکي يې ټول ونيوئ .

)کذافي الخصائص الکبری للسيوطي . (

)٥ : (همدارنگه بيهقي او أبو نعيم له علي ازدي څخه روايت کړئ دئ چي يهودو به (يعني په هميشه ډول) داسي دعا کوله : � اللهم ابعث لنا هذا النبي يَحكُمُ بيننا و بينَ الناس � يعني اې الله ! مبعوث کړه وموږ ته دغه نبي (يعني کوم چي تا يې وعده په تورات کښي راسره کړېده چي حضرت محمد [صلی الله عليه وسلم] دئ) چي حکم او فيصله وکړي څموږ او د نورو خلگو په منځ کښي .

)٦ : (همدارنگه حاکم او بيهقي له ابن عباس څخه روايت کړئ دئ چي د خيبر د يهودو او د � غطفان � د قبيلې سره جنگ سو بيا په جنگ کښي د خيبر يهود له شکست سره مخامخ سول ، نو دوی په دغه دعا سره له الله پاک څخه نصرت او امداد وغوښتئ : � اللهم إنا نسألكَ بحق محمد النبي الأمي الذي وعدتنا أن تخرجه لنا في آخرالزمان إلا نصرتناعليهم � بيا ددغه دعا په برکت دوی د غطفان پر قبيله باندي غالبه سول ، بيا چي کله د إسلام پيغمبر مبعوث سو نو دوی کفر غوره کړ ، نو الله (جل جلاله) دغه مبارک آيت نازل کړ : � و كانو من قبلُ يستفتحون ...الی اخر الآية. �

والسلام

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربیع الاول او وفات النبي

بسمه تعالی! !

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

قدرمنو مسلمانانو ! د إسلامي قافلې د سالار حضرت رسول أکرم محمد (صلی الله علیه وآله وصحبه وسلم) د میلاد او دده مبارک له تولد سره مقارن یا دمخه یا وروسته ، د عجائباتو او د خارق العادته واقعاتو په باب (انشآءالله) ما وتاسي ته په زړه پوري او کافي معلوماتونه درکړل ، اوس د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د وفات او له دنیا څخه د رحلت په اړه معلومات درکوم ، خو البته په دغه اوله برخه کښې د تمهید په ډول د یوه مطلب بیانول غواړم.

محترمو ! داخبره وهر چا ته په واضح او په متیقن ډول څرګنده ده چي دنیا او د دنیا هر څه بقآء او وفا نلري ، که خوشالي وي او که غم ، که راحت وي او که مصیبت ، که غنا او دولت وي او که مسکنت ، که ګدایي وي او که بادشاهي ، که نامتووالئ وي او که ګمنامي ، که صحت وي او که مرض هر څه چي وي اخیر ختمیدونکئ دئ .

نظـــــــــم:

کنج امان نیست درین خاکدان

مغز وفا نیست درین استخوان

آنچه درین مآئدء خرگه ایست

کاسهء آلوده و دستِ تهیست

هر که ازو خورد دهانش بدوخت

وانکه ازو گفت زبانش بسوخت

ګل ددې جهان د اغزو ملګرئ دئ ، خزانې ددې جهان له رنج او زحمت سره پیوسته دي ، راحت ددې دنیا د زحمت ملګرئ دئ ، خوشحالي یې مصاحبه د غم ده ، مسرت یې له مضرت سره ګډ دئ ، مهرباني یې له قهر سره

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیوسته ده ، ترياق يې بې زهرو نسته ، اخلاص يې بې نفاقه نسته ، وصال يې له افتراق سره تړلئ دئ ، وفا يې له بې وفايي سره مخلوطه ده ، قوت يې له زور او عاجزي سره همخانه دئ .

نظـــــــــم:

جهانرا هر گلي بر نوک خار يست

خرابــي از پي هر نوبـــهار يست

وصال غنچه بې خار جفا نيست

چراغ لالــه بې بادِ فنـــا نيست

جهان گر گنچ دارد مار با اوست

و خَرما نـــمايد خــار با او ست

گر از وَی لطف جويي قهر يابي

و گر ترياق خــواهي زهر يابي

هر سحرگاه د الله (جل جلاله) د قضا او د قدر کارکونکي پر ټول مخلوق باندې داسي د وير او د درد ډغونه کوي چي:

کل مخــلوق سيـــموت

يعني هر مخلوق ژرده چي مړ به سي.

هر سهار د الهـــي دربار داعيان داسي له مشقت او ارمان څخه ډک اواز و مخلوق ته کوي چي :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

أنتم و کل مــــرزوق ســـيفوت

يعني تاسي او ټول مخلوقات ژرده چي فوت به کړه سی!

هو ! کوم مجلس دئ چي د � لقد تقطعَ بينکم � د مضمون مصداق دي نه وي ګرځيدلئ !!!

کوم دوه ياران دي چي اخير دي اواز د � هذا فراق بيني و بينک � نه وي اوريدلئ!!!

کومي سترګي دي چي د � کل شئ هـــــالکٌ � په ترخو رانجو دي نه وي توري سوي!!!

او کومي ککرۍ دي چي د � کل مَن عليهـــا فانٍ � هيبتناک ګرد او غبار دي پر دوی باندي نه وي پاشل سوئ !!!

که خاقانان دي که أميران دي ، که سلاطين دي او که وزيران او منشيان دي ، دارنګه که غني دئ که فقير ، که صغير دئ که کبير ، که ځوان دئ که سپين ږيرئ ، که عالم دئ که جاهل ، هوښيار او قوي دئ او که سفيه او ضعيف دئ ، وضيع او شريف دئ او که موحد او ملحد دئ ، مُقر او جاحد دئ او که فاسق او زاهد دئ او که کاهل او جاهِد دئ ، هر يوه پخپل نوبت سره د مرګ سرېي او تودې تيري کړي او تيروي يې .

بيـــــت:

دربارګاه حشر چي سلطان چي بينوا

بر آستان مرګ چي دربان چي بادشاه

محترمو ورونو ! که په دنيا کښي يو چا بقا درلودلائ نو رسولان او نبيان به په دنيا کښي پاته وائ ، بيا بالخصوص د الله (جل جلاله) تر ټولو ډير نازولئ رسول حضرت محـــــــمد (صلی الله عليه وسلم) چي الله پاک عرش او فرش او تمامه دنيا دده په توسط پيدا کړېده ، خو مګر و ده ته هم له پخوا لا له الـــهـــي لوري ښخه په قرآن کريم کښي دا اطلاع ورکړه سوې وه چي:

إنکَ ميتٌ و إنهـم ميتون

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او داسي ورته فرمايل سوي وو چي : � و مَا جعلنا لِبشرٍ مِن قبلِكَ الخُلدَ أ فإن متَّ فهم الخالدون . �

او دارنگه الله تعالی له الهي دربار څخه په قرآنكريم كښي پر ټولو خلگو باندي دا ړغ كړئ دئ چي : � قل يتوفكم ملك الموت الذي وُكلَ بكم . �

رباعـــــي:

گيرد قرار در رحمِ خاک عاقبت

هر نطفهء که آمده ، از آدم است

کاخ فلک پر است ز ذکر گذشتگان

ليکن کسي که گوش کند اين صدا کم است

شعر:

و لو کان انسانٌ يدومُ بقآئه

لما مات خيرالمرسلين محمد

انديشه زمرگ مصطفی بايد کرد

شادي و طرب جمله رها بايد کرد

چون سيد هردو کون جاويد نمايد

مارا طمع خام چرا بايد کرد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمومسلمانانو! علماؤ دسیر اودتاریخ ذکرکړیدي چي دهجرت په لسم کال چي پیغمبر داسلام دحجة الوداع په سفر ومکي مکرمي ته سره له خپلو جان نثارو اصحاب کرامو ولاړئ نو په داسي حال کښي چي دعرفي ورځ وه او داسلام پیغمبر سره له اصحاب کرامو دعرفات په ساحه کښي ؤ له الهي لوري پرده مبارک باندي دغه مبارک ایت نازل کړسو

الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتي ورضیت لکم الاسلام دیناً .

یعني اي مومنانو ! نن ورځ وکمال ته ورساوه ما دین ستاسي اوپوره مي کړ پرتاسي باندي نعمت خپل اوخوښ او غوره مي کړ ستاسي دپاره اسلام په حیث ددین.

داسلام پیغمبر ددغه ایت مبارک له مضمون څخه دانتیجه ترلاسه کړه چي لکه چي له دنیا څخه ځمادرحلت اودانتقال وخت رانژدي سوئ دئ ، هو! دایوه مثبته قاعده ده چي هرشئ چي وکمال ته ورسیږي نوآفت دزوال اودنقصان ورپسي وي.

بیت :

چوافتاب به نصف النهار یافت کمال

مقرر است که رویي نهدبه صوب زوال

علماؤ دسیرفرمایلي دي چي داسلام پیغمبر وخپلوقدرمنواصحابوته په هغه خطبه کښي چي په عرفات کښي یې ودوی ته ویله له دغي اشارې څخه اطلاع ورکړه اوورته وې فرمایل چي دحج مناسک له ما څخه په صحیح صورت زده کړی ، ښایي چي له دغه کال څخه ورسته به بیازه اوتاسي نه سره ووینو ، اوهمدارنګه یې ورته وفرمایل چي اې اصحابو ! دقیامت په ورځ ځما په باره کښي له تاسي څخه داسي پوښتنه کړه کیږي چي :

محمد صلی الله علیه وسلم په تاسو کښي ځنګه ژوند تیر کړ ؟ نوتاسي به ددغي پوښتني په جواب کښي څه وایاست ؟ اصحابو کراموورته وفرمایل چي اې پرموږ باندي ګران اومحترم رسوله ! موږ به دقیامت په ورځ پردې خبره باندي ګواهي ورکوو چي تاپه ډیره فوق العاده طریقه سره الهي امانت چي وظیفه درسالت اودپیغمبرۍ ده ترسره کړه او و خلګو ته دي دارشاد اودنصیحت حق په اعلی درجه ورپرځاي کړ .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته له دې ښخه رحمة للعالمین رسول خپله مبارکه سبابه ګوته داسمان وطرف ته پورته کړه اوبیرته یې دځمکې وطرف ته راوړله اوداسې یې وفرمایل چې : � اللهم اشهد اللهم اشهد � یعني اې الله ته شاهد سه ! اې الله ته شاهد سه ! (یعني څما داصحابو پردغه ذکر کړه سوې وینا باندې) وروسته له دې چې داسلام پیغمبر د حج له سفرڅخه دمدینې منورې پرطرف راروان سو اوو �غدیر خم � ته کوم چې دجحفې په علاقه کښې واقع یوځاې دئ راورسیدئ ، دماپښین دلمانځه او ل وخت ؤ داسلام پیغمبر سره له اصحابو کرامو په همدغه اول وخت کښې دماپښین لمونځ اداکړ ، بیایې واصحابو ته خپل مبارک مخ وروګرځاوه اوداسې یې ورته وفرمایل : � الست اولی بالمومنین من انفسهم �

یعني ایا نه یم زه ډیرسزاوار اولائق په مومنانو له نفسو اوله ځانو ښخه ددوی ؟

ټولو اصحابو ورته وویل : � بلی یارسول الله � !

یعني هو ! اې دخداې رسوله ! بیشکه ته په موږ سره ترموږ ډیر حقدارېې .

الله جل جلاله په قران کریم کښې فرمایلي دي : � النبي اولی با لمؤمنین من انفسهم)� یعني نبي حضرت محمد (صلی الله علیه واله وصحبه وسلم) ډیر لائق اوسزاوار دئ په مومنانو له نفسو ددوی ، وروسته د إسلام پیغمبر حضرت علي تر لاس ونیوئ او وې فرمایل :� د هر چاچې زه مولا یم نو علي بن أبي طالب هم د هغه مولا دئ � بیا یې و حضرت علي ته دغه پنځه دعاوې وکړې :

اللهم وال من والاه

یعني اې الله دوست ولره هغه څوک چې حضرت علي د ځان دوست ګڼي.

و عاد من عاداه

او دښمن ولره هغه څوک چې علي د خپل ځان دښمن ګڼي .

واخذل من خذله

او خپل مدت او کومک بند کړه له هغه چا ښخه چې له علي ښخه خپل کومک بندوي .

وانصر من نصره

او مدت وکړه د هغه چا چې مدت کوي د علي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وأدر الحق معه حيث كانَ

يعني او راګرځوه حق له علي سره هر چيري چي دَی وي .

د إسلام دوهم خليفه و حضرت علي ته وفرمايل : � بخ بخ بخ يا ابنَ أبي طالب ! أصبحتَ مولا كل مؤمن و مؤمنة � .

يعني خوشحالي دي وي تا لره اې د أبوطالب ځويه ! ځکه وګرځيدلې ته مولا د هر مؤمن او د هري مؤمني .

نظم:

هر که را هست با علي کينه

درسخن حاجت دراز ي نيست

نيست در دستش آستين پدر

دامن مادرش نيمازي نيست

بيا وروسته د إسلام پيغمبر و خلګو ته وفرمايل چي داسي معلوميږي چي زه و عالمِ بقا ته دعوت کړ سوئ يم او ما هم ددغه دعوت اجابت وکړ ، اې أمتيانو پوه سئ ! چي ما ستاسي په منځ کښي دوه ډير لوی شيان پريښودل او يو په دغو دوو کښي له هغه بل څخه ډير لوی دئ : اول قرآنکريم ، دوهم أهل بيت ځما ، نو تاسي فکر کوئ ا احتياط کوئ په دې کښي چي وروسته له ما څخه به له دغو دوو شيانو سره څه قسم سلوک کوئ ؟ او ددغو دوو شيانو د حقوقو رعايت به په څه کيفيت او ډول سره کوئ ، او دغه دوه شيان يو له هغه بله تر هغه پوري نه سره جلا کيږي چي د حوض کوثر پر غاړه وماته رارسيږي .

البته ډيرو امتيانو د إسلام د پيغمبر دغه مبارک هدايت داسي نظرانداره کړ چي اضافه يې تصور هم نسي کيدلائ ، له أهل بيتو سره د جفاکارۍ او د بې التفاتۍ يوه لويه نمونه � يزيد� او دده ملګري وو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل :

اې بجاي تو من وفا كرده

تومكافات آن جفاكرده

من ترا چون بحشر تش نشوي

وعدهء شربت صفاكرده

بوده بيگانه و ترا باحق

به نصيحت من آشناكرده

درمكافات توحسين مرا

به غم آب مبتلا كرده

آن حسين كه جبرئيل اورا

هر كجاديده مرحبا كرده

فاطمه ازبراېي تربيتش

صد سحراگاه ربنا كرده

او دارنگه د إسلام د پيغمبر ډيرو امتيانو بيا دده مبارک ذکر سوئ وصيت د قرآنکريم په باره کښي داسي صرف نظر وګرځاوه چي هيڅ يو حکم له أحکامو د قرآنکريم څخه نسته چي دوی دي د هغه مخالفت نه وي کړئ ، بلکي أکثرو مسلمانانو داسي طرز او رويه غوره کړېده چي و رسم او و رواج او و قومي عنعناتو ته ، بلکي و کفري فلسفو او أصولو ته چي نيغ په نيغه او په ښکاره ډول د قرآنکريم خلاف دي ، د قرآنکريم پر هداياتو باندي و هغوی ته حق د اوليت ورکوي ، حتی په قرآني هداياتو عمل کول د تسفل او د تنزل سبب ګڼي ، لکه چي د موجوده زمانې أکثر تش په نامه مسلمانان او د دوی حکمرانان ددې خبري واضح مثالونه دي .

علماؤ د سيرَ او د تاريخ ذکر کړيدي چي په حجة الوداع کښي د � منی � په شپو کښي د � إذاجآءنصرالله� مبارک سورت نازل سو ، د إسلام پيغمبر و جبرئيل ته وفرمايل چي اې جبرئيله ! له دې سورت څخه داسي معلوميږي چي الله پاک ماته خبرداري راکوي چي له دې دنيا څخه به رحلت کوم ؟ حضرت جبرئيل په جواب کښي د إسلام و پيغمبر ته وويل چي � وللآخرة خيرلکَ مِنَ الأولی � يعني اې د خدائ محترم رسوله ! له دنيا څخه په رحلت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو کښې ستا دپاره هیڅ د پریشانۍ او د تشویش ځایٔ نسته ؛ ځکه چې قسم په خدایٔ دیٔ چې خامخا آخرت ستا دپاره ډیر بهتر دیٔ له دنیا څخه !

د إسلام پیغمبر ددغه مبارک سورت له نازلیدو څخه وروسته پکارو د آخرت کښې له اندازې څخه زیات کوښښ شروع کړ او دغه مبارکي کلمې بې په تکرار سره ویلې : � سبحانکَ اللهم و بحمدِکَ ، اللهم ! اغفرلي إنک أنت التواب الرحیم. �

ځرنګه چې أصحاب کرامو د إسلام د پیغمبر له مبارکي خولې څخه دغه کلمې ډیري اوریدلې نو یې وده مبارک ته عرض وکړ چې یا رسول الله ! څه وجه ده چې دغه کلمې ډیري وایې ؟

ده مبارک و خپلو أصحابو ته په جواب کښې وفرمایل چې اې أصحابو ! پوه سۍ ! او ځانونه خبر کړۍ ، زه الله (جل جلاله) و عالمِ بقا ته بللیٔ یم (یعني له دنیا څخه رحلت کونکیٔ یم) په دغه حال کښې د إسلام پیغمبر وژړل ، أصحابِ کرامو ورته وویل چې اې د کآئناتو سرداره ! ته له مرګ څخه ولي ژاړې ، ستا دپاره خو هیڅ غم نسته ؛ ځکه په یقیني ډول الله پاک و تاته ګذشته او آینده ټول دربخښلي دي ، لکه چې الله پاک فرمایلي دي :� إنافتحنالک فتحًا مبینًا لِیَغفرلک الله ما تقدم من ذنبک و ماتأخر � ؟

د إسلام پیغمبر په جواب کښې و خپلو أصحابو ته وفرمایل چې اې أصحابو ! د مرګ سختي او د قبر تنګي او د لحد تاریکي او أهوال او مشکلات د ورځې د قیامت ټول راتلونکي دي ، نو څه به ولي نه ژاړم .

محترمو مسلمانانو ! د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) له دغه کلام څخه مقصود هدایت او ارشاد ؤ و أمتیانو ته ، ورنه د إسلام پیغمبر خو له دغو ټولو مشکلاتو څخه مصئون او محفوظ ؤ .

محترمو مسلمانانو ! د إسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) یوه میاشت له وفات څخه دمخه خواص د أصحابِ کرامو د حضرت عآئشې (رضي الله تعالی عنها) په کور کښې سره راجمع کړل ، کله چې دده مبارک نظر پر خپلو ګرانو أصحابو باندي ولویدیٔ نو د رحمت او شفقت له وجي او له خپلو أصحابو څخه د هجران او د فراق له وجي یې تر سترګو مبارګو اوښکي راوبهیدلې .

نظم :

وداع یار و دیارم چو بگذرد بخیال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شود منازلم ازآب دیده مالامال

میان آتش سوزنده ممکن است آرام

ولي در آتش هجران قرار صبر محال

وروسته یې و خپلو أصحابو ته په دعا شروع وکړه او داسي یې وفرمایل : � مرحبًا بکم و حیاکمُ اللهُ بالسلام جمعکم الله رحمَکم الله ، حفظکم الله ، جبرَکم الله ، نصرکمُ الله ، رفعَکم الله ، وفقکم الله ، قبِلَکم الله ، آواکم الله ، وقاکم الله ، سلمکم الله ، رزقکم الله . �

بیا یې و أصحابو ته په نصیحت شروح وکړه او ورته وې فرمایل چي زه وتاسي وصیت کوم په تقوی او پرهیزګاري سره او په دې سره چي همیشه به له الله (جل جلال) څخه ویریږی او تاسي پر الله تعالی سپارم او د الله پاک له عذابو څخه تاسي ویروم ، اې أصحابو ! باید چي د الله (جل جلاله) پر بندګانو باندي کبر او لويي ونکړی او په ښارو او علاقو کښي د فتنې او د ظلم دروازې خلاصي نکړی ؛ ځکه چي الله (جل جلاله) فرمایلي دي چي سرائ د آخرت (یعني نعمتونه د آخرت) د هغه چا دپاره دي چي دوی نه غواړي چي په مځکه کښي تکبر او لویي وکړي او نه دا غواړي چي فساد ، خرابي او طغیان په مځکه کښي وکړي ، او نیک أنجام خاص متقیانو لره دئ .

أصحابِ کرامو چي کله د إسلام د پیغمبر دغه مبارکي کلمې واوریدلې نو دا یې ورڅخه وفهموله چي لکه چي دَی مبارک له موږ څخه د دارالبقا پر طرف رخصتیږي او دغه ټول تاکیدات او مبالغې چي پخپله مبارکه توصیه کښي یې کوي دا پر دې باندي دلالت کوي چي سفر د آخرت یې رانژدې سوئ دئ او هغه وخت بیخي ژر راتلونکئ دئ چي دَی مبارک به و خدائ ته او و سدرة المنتهی ته او و جنت المأوی ته او و رفیق أعلی ته روانیږي ، نو یې وده مبارک ته وویل چي یا رسو ل الله ! و تاته به غسل څوک درکوي ؟

د إسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) ورته وفرمایل چي ځما په أهل بیت کښي هغه څوک چي و ماته ډیر نژدې دئ هغه به غسل راکوي .

بیا أصحاب کرامو ورته وویل چي اې د خدائ رسوله ! ستا کفن به له کومو جامو څخه درکوو ؟

ده مبارک ورته وفرمایل چي ځما کفن یا له دغو جامو څخه راکی کومي چي مي أغوستي دي ، یا له مصري او یا یمني جامو څخه کفن راکی او یا له یو بل قسم سفینو جامو څخه کفن راکی .

بیا أصحابو ورته وفرمایل چي یا رسول الله ! ستا د جنازې لمونځ به د چا په امامت تر سره کیږي ؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه وخت کښې ټول أصحاب کرام په ژړا او بغارو سول ، د اسلام پیغمبر هم وژړل ، او و دوی ته یې و فرمایل چې صبر کوی او بې تابي مه کوی ، الله (جل جلاله) دې پر تاسي باندي رحمت او مهرباني وکړي او الله تعالی دي ستاسي ګناوي دروبخښي او الله پاک دي ستاسي د پیغمبر له طرفه و تاسي ته د خیر جزا او بدله درکړي ، کله چې ماته غسل او کفن راکړی نو بیا ما پر جنازه باندي کښېږدی او بیا مي په دغه کور کښې د قبر پر غاړه باندي پر جنازه باندي پرېږدی او یو ځل ټول دباندي راځخه ولاړ سی او په دې پوه سی چې اول څوک چې څما د جنازې لمونځ به ادا کوي هغه به څما دوست حضرت جبریل وي ، بیا به له ده څخه وروسته حضرت میکاییل څما دجنازې لمونځ ادا کړي ، بیا به له ده څخه وروسته حضرت اسرافیل څما دجنازې لمونځ ادا کړي ، بیا به ملک الموت سره له یوې ډلي د ملائکو څما دجنازې لمونځ ادا کړي ، بیا به تاسي ډله ډله راځئ او څما د جنازې لمونځ به ادا کوی ، اول به څما د أهل بیت نارینه انسانان څما د جنازې لمونځ ادا کړي ، بیا به څما د أهل بیت ښځې او زناني څما د جنازې لمونځ ادا کړي ، وروسته به بیا پاته أصحاب څما ، څما د جنازې لمونځ ادا کړي .

بیا أصحابو عرض ورته وکړ چې یا رسول الله ! و قبر ته به ستا داخلول څوک کوي ؟

د إسلام پیغمبر وفرمایل چې څما أهل بیت سره له یوې ډلي د مقربو ملائکو به ما و قبر ته داخل کړي ، چې تاسي به دغه ملائکي نه وینی او دوی به تاسي ویني ، بیا د إسلام پیغمبر و ده ته حاضر سوي أصحاب په خیر او نیکي سره یاد کړل او بیا یې ورته وفرمایل چې و هغه أصحابو څما ته څما سلام ورسوی کوم چې له ما څخه غائب دي او وهغه ټولو خلګو ته څما سلام ورسوی چې د قیامت تر ورځې پوري راتلونکي دي او څما د دین پیروي کوي .

بیت :

روزي که زتو سلام باشد ما ر ا

آن روز فلک غلام باشد ما را

اي د حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) مخلصو امتیانو ! د أمت مهربان رسول د خپلو أصحابو په لاس و تاسي ته خپل سلامونه ورکړیدي او اوس ما له همدغي ورکړي څخه و تاسي ته اطلاع درکړه ، نو د خپل پیغمبر د سلام جواب عقیدةً او أخلاقًا ، قلبًا او لِسانًا او عملا باید ورکړی ، په دې ډول چې خپل ایمان او عقیده برابره کړی او خپل أخلاق برابر کړی او د خپلو أقوالو او أعمالو تصحیح وکړی او د زړه په حضور او د زړه له جوش ، خروش او له میني څخه ډک د خپل پیغمبر د سلامو په جواب کښې د :

و علیـــــــک الســــــــلام یا رسول الله !

اواز له خولو څخه روباسی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

)مدارج النبوة ، روضة الشهدآء و غيره(

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سيدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسليما .

محترمو مسلمانانو ! وروسته له دې چې د إسلام پيغمبر و خپلو مباركو أصحابو ته په هر باب خپل نبوي وصيت وكړ ، نو په دې فكر كې سو چې كله به هغه وخت راسي چې ددې دنيا فاني ورځې د عمر ځما و پاۍ ته ورسيږي او پر نفس مطمئنه ځما باندې له الهي دربار څخه ددې زيرۍ وسي چې :� فادخلي في عبادي وادخلي جنتي � تر څو چې د هجرت يوولسم كال راغئ ، د هجرت يوولسم كال ۆ د صفرې د مياشتې ۲۴ وه د چارشنبې شپه وه چې د اسلام پيغمبر د � بقيع � و قبرستان ته تشريف يووړئ .

حضرت أبومويهبه فرمايلي دي چې په دغه شپه كښې زه د نبي (صلی الله عليه وسلم) ملګرئ وم ، د إسلام پيغمبر د بقيع د مقبرې و مردګانو ته درازه زمانه د مغفرت دعا كوله او تر داسي حده پورې يې و دغو مردګانو د خير دعا وكړه چې ما له ځانه سره دا وويل چې كاشكې زه هم د دغه ګورستان له مردګانو څخه يو مرده واۍ چې د خداۍ د رسول په داسې باركه دعا سره مشرف سوئ واۍ ، ورسته حضرت رسول أكرم(صلی الله عليه وسلم) و ماته وكتل او وې ويل چې اې ابومويهبه ! چې ددغې دنيا ټولې خزانې الله (جل جلاله) وماته وړاندې كړې او ماته يې اختيار راكړ چې په دنيا كښې باقي پاته سم او وروسته بيا و جنت ته ورسم او د الله تعالی ديدار د جنت له ورتللو څخه وروسته وكړم ، او كه له دنيا څخه رحلت وكړم د الله پاک لِقا او و جنت ته ورسم ، أبو مويهبه وايې چې ما ورته وويل چې اې د خداۍ رسوله ! ځما مور او پلار دې تر تا قربان وې ددې دنيا خزانې او بقاء په دې دنيا كښې چې وروسته بيا و جنت ته ورسې غوره كړه ! ده مبارک راته وفرمايل چې نه ما لِقآء د الله (جل جلاله) او جنت ددنيا پر خزانو او په دنيا كښې تر باقي پاته كيدو غوره كړ .

روايت دئ چې د إسلام پيغمبر په دې سره مأمور سو چې وبقيع ته ولاړ سي او وأهل د مقبرې د بقيع ته د مغفرت دعا وكړي ، نو د إسلام پيغمبر همدغسې وكړل او بيرته راغئ او بيده سو ، بيا ورته وويل سو چې و بقيع ته ولاړ سه او دپاره د مردګانو د بقيع دعا د مغفرت وكړه ، بيا دَی مبارک ولاړئ او ودوی ته يې د مغفرت دعا وكړه بيرته راغلئ ، بيا چې ده مبارک يو څه ارام كاوه بيا ورته وويل سول (يعني له الهي لوري څخه) چې ولاړسه د أحد د شهيدانو لپاره دعا وكړه ، بيا ده مبارک همغسې وكړل ، بله ورځ و جناب نبي كريم (صلی الله عليه وسلم) ته د سر درد ورسيدئ سر مبارک يې په يوه ټوكر وتړئ او دغه ورځ ، ورځ د نوبت د ميمونې (رضي الله عنها) وه ، كله چې يې مرض مبارک ډير سخت سو نو ټولې بي بي ګانې يې د ميمونې په كور كښې سره راجمع سولې ، د إسلام پيغمبر په ډير تكرار سره ددغو تورو ويل شروع كړل چې : � أينَ أنا غدًا ؟ � يعني صبا به زه په تاسې بي بي ګانو كښې د كومې يوې په كور كښې يم ؟ حضرت فاطمې (رضي الله عنها) و ټولو بي بي ګانو ته وويل چې پيغمبر (صلی الله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عليه وسلم) شايد نور هم په تکليف سي له دې ښځه چي د يوې بي بي له کور ښځه د بلي بي بي و کور ته ورځي ، نو تاسي ټولي ديوې بي بي کور خوښ کړئ چي دَی مبارک په هغه کور کښي واوسي ، نو دوئ ټولي د حضرت بي بي عائشې (رضي الله عنها) په کور راضي سولې ، نو د إسلام پيغمبر د حضرت ميمونې له کور ښځه دباندي راووتئ په داسي حال کښي چي يو لاس مبارک يې د حضرت علي پر اوږو او بل لاس مبارک يې د حضرت فضل بن عباس پر اوږو باندي ايښئ ؤ او پښې مبارکي يې پر مځکه باندي پسي ځکيدلې تر څو چي د حضرت عآئشې و کور ته راغلئ او په هغه ځائ کښي يې د مرض بستر وغوړاوئ او ټولي بي بي ګاني به هلته دده د خدمت دپاره ورتللې .

خو د إسلام د پيغمبر مرض وار په وار په شدت او په صعوبت او په زياتيدلو شروع وکړه او يو قسم ډيره لويه تبه و ده ه مبارک ته عارضه سوه .

حضرت عبد الله ابن مسعود فرمايلي دي چي د تبي په حال کښي ما دده مبارک پر مخ باندي لاس کيښودئ نو په دونه اندازه دده مبارک مخ ګرم ؤ چي ځما لاس تحمل د هغه حرارت نسواۍ کولاۍ ، بيا د إسلام پيغمبر راته وفرمايل چي ځما دي په هغه خداۍ قسم وي چي ځما نفس دده په قدرت کښي دئ هيڅوک پر مخ د مځکي باندي نسته (يعني له مومنانو ښځه) چي ده ته دي يو مرض يا کوم بل تکليف ورسيږي مګر الله تعالی په دغه تکليف سره له ده ښځه دده ګناوي داسي رژوي لکه څنګه چي يوه درخته خپلي پاڼي تويوي .

حضرت أبوسعيد خدري (رضي الله تعالی عنه) هم د إبن مسعود په ډول د إسلام د پيغمبر د تبي سختوالئ په يوه روايت کښي بيان کړئ دئ او بيا يې داسي فرمايلي دي چي د إسلام پيغمبر وماته وفرمايل چي د مصيبت او د تکليف په لحاظ د أنبيآؤ په ډول هيڅوک ندئ په تکليف سوئ او لکه څنګه چي د أنبياؤ تکليف ډير وي اجر يې هم ډير دئ او انبيآء په مصيبت او په تکليف دونه خوشحاله وي لکه څنګه چي تاسي په عطا او په بخشش سره خوشحاله کيږي (انتهی) .

هو ! د الله (جل جلاله) د لاري و محبانو ته او د الهي دربار و مقربانو ته چي د الله تعالی له طرفه زخمونه او تکليفونه رسيږي نو مرهم يې بولي او رېړ او درد عين عطا او کرم بولي .

قطعه :

المي کز برايي دوست کشم

راحت جان مبتلاي من است

زخم او مرهم است بر دل من

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

درد او شربت دواي من است

رباعي :

من خارغم اش بصد گلستان ندهم

خاک قدمش بآب حیوان ندهم

درد که مرا در غم او حاصل شد

آن درد بصد هزار درمان ندهم

د بِشر بن براَء مور (رضي الله عنها) فرمایلي دي چي د إسلام و پیغمبر ته دده په مرض موت کښي ورغلم او ورته ومي ویل چي یا رسول الله ! د هیچا په بدن کښي مي دغه ډول سخته تبه نده لیدلې لکه څرنګه چي ستا په مبارک بدن کښي ده ! د إسلام پیغمبر راته وفرمایل چي دا په دې وجه ده چي څما اجر هم ډیر زیات دئ ، بیا یې راته وفرمایل چي اې د بشر موري ! څما د مرض په باره کښي خلګ څه وایي ؟

ماورته وویل چي خلګ وایي چي دده مرض د ذات الجنب مرض دئ ، د إسلام پیغمبر راته وفرمایل چي د ذات الجنب د مرض په ډول مرض الله پاک د خپل رحمت او لطف له لاري پر انبیاؤ باندي مسلط نه ګرځوي ؛ ځکه چي دا ډول مرض د شیطان له همزاتو څخه پیدا کیږي او شیطان پر ما باندي هیڅ تسلط نسي پیدا کولاۍ ، مګر څما څما مرض د هغو غوښو أثر دئ چي په زهرو ککړي سوي وې او ستا له ځویه سره مي په خیبر کي وخوړلې ، چي له هغه وخته په تدریج سره د هغو زهرو أثر څما په بدن کښي تازه کیدئ تر څو چي و داسي اندازې ته راورسیدئ چي اوس څما د ژوند او د حیات رګونه راپرې کړي .

علماؤ فرمایلي دي چي الهي حکمت پدې کښي دا ؤ چي د إسلام پیغمبر له مرتبې د شهادت څخه هم برخورداره وګرځي .

صاحب د � روح الأرواح � ذکر کړیدي چي په دې کښي یو عجب الهي سر دئ چي د نبوت خاندان نوبت په نوبت جام د شهادت نوش کړ ، د اسلام پیغمبر او حضرت امام حسن د زهرو په سبب له شهادت څخه برخورداره سول او حضرت علي کرم الله وجهه او حضرت امام حسین بیا د برچې او د تیغ په ذریعه په شهادت ورسیدل .

قطعه :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چون چراغ دیدهء زهرآء بکشتندش بزهر

زهره را دل بر چراغ دیدهء زهرا بسوخت

چون روان کردند خون از قرة العین رسول

چشم عیسی خون ببارید دل زهرا بسوخت

)روضة الشهدآء و غیره . (

والسلام/

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمو مسلمانانو ! علماؤ د سیر ذکر کړیدي چي حضرت رسول أکرم (صلی الله علیه وسلم) څوارلس ورځي بیماره ؤ او په دغو ورځو کښي مختلفي واقعي او پیښي منځته راغلي چي یوه برخه د هغو زه وتاسي محترمو ته د � روضة الشهدآء� او � د روضة الأحباب � و غیرهما په حواله دلته درته ذکر کوم .

اوله پیښه داوه چي په صحیح روایت سره له حضرت عآئشي څخه روایت سوئ دئ چي دي مبارکي فرمایلي دي چي د حسنِ سیرت او د إستقامت د منظر او په ناسته او ولاړه کښي د سکینې او د وقار په اعتبار و رسول (علیه الصلاة و السلام) ته ورته د فاطمې (رضي الله عنها) په ډول ما بل څوک ندئ لیدلئ ، کله چي به فاطمه د خپل پلار نبي کریم (صلی الله علیه وسلم) و حضور ته راغله ، نو سرورکائنات به ورته ولاړ سو او ودې ته به متوجه سو او دا مبارکه بې په خپله مبارکه خوله مچ کړه او پر خپل ځائ بې کښېنوله او کله چي به د إسلام پیغمبر ددې و کور ته ورغلئ نو دې به هم له ده مبارک سره همدغه ډول کول .

دمرض موت په جریان کښي د إسلام پیغمبر و فاطمې ته یو څوک ولیږئ او را وې غوښتله ، نو کله چي فاطمه راغله ده مبارک مرحبا ورته وویله او له خپل بغل سره یې کښېنوله ، د پدري شفقت او د جار او قربان له مراسمو څخه وروسته یې په خفي ډول ودې ته یو څه وویل ، دې وژړل ، بل وار یې بیا یو څه ورته وویل ، دې وخندل .

حضرت عآئشه فرمایي چي ما له دې څخه ددې د ژړا او بیا د خندا او د مبارک (صلی الله علیه وسلم) د خفیه خبري په اړه پوښتنه وکړه ، خو فاطمې هغه مهال و عآئشې ته کوم جواب ورنکړ ، په وروسته وختو کښي یې بیا دغه راز ودې ته ښکاره کړ او ورته وې ویل چي د إسلام پیغمبر اول ځل و ماته وویل چي په تیرو کلو کښي به حضرت جبرئیل د قرآنکریم د درس دپاره وماته په کال کښي یو ځل راتلئ او سږکال دوه ځله راغلئ ، نو زه فکر کوم چي لکه چي اجل مي رانژدې سوئ دئ او زما په زړه کښي هم و عالمِ قدس ته د تللو شوق او مینه غالبه سوېده او نژدې ده چي له دې فاني دنیا څخه به زه ولاړ سم نو دغه یو څو ورځي ځما صحبت غنیمت وګڼه تر څو چي دې طاقت وي له ما څخه مه جلا کیږه ، فاطمه فرمایي چي له اوریدلو ددې خبري څخه په ډیر وحشت کښي ولویدم او تر سترګو مي اوښکي راجاري سوې او ومې ژړل ، کله چي خپل مهربانه پلار پیغمبر د إسلام ځما حال ولیدئ نو بیا یې و خپل ځان ته ښه ورنژدې کړم او په پټه یې راته وویل چي اې لورې ! غم مه کوه زه پر تا باندې د خوشحالۍ او مسرت دوه زیري کوم :

اول : زیرئ دادئ چي په جنت کښي به ته د ټولو مؤمنو ښځو سرداره یې ، دوهم : زیرئ دادئ چي ځما په أهل بیت کښي به تر ټولو دمخه ته په ما پسې راسې ، او بیا یې راته وویل چي اې فاطمې ! جبریل و ماته وویل چي په ټولو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلمانانو ښځو کښي به يوه داسي ښځه وي چي دونه ډېره اولاده دي ولري لکه څونه اولاده چي به و فاطمې ته الله (جل جلاله) ورکوي ، نو اې فاطمې ! صبر او برداشت ستا هم بايد تر نورو ښځو کم نه وي .

د إسلام پيغمبر دا خبر ځکه و فاطمې ته وکړه چي له داسي پلار څخه د فاطمې غوندي لور محرومه کيدل څه اسانه خبره نه وه ، ددې په وجه چي د کوم غم او درد توقع کيدله د هغه تحمل او برداشت اسانه کار نه ؤ ، نو د إسلام پيغمبر قبل الوقوع لا و خپلې مبارکي لور ته د صبر او د برداشت تلقين ورکړ .

نظم :

روزي که چشم ما ز جمالت جدا بود

چندانکه چشم کار کند اشک ما بود

گفتي دل که فارغ وصابر بود که راست

در دور دل بري چو تو اينها که را بود

او دوهمه واقعه دا پېښه سوه چي کله چي د رحمة اللعالمين پيغمبر مرض بيخي شديد او سخت سو نو ده مبارک و فرمايل چي اوه مشکه له اوو څاهانو څخه ډک کړئ او په داسي حال کښي چي سرونه ددغو مشکو له ډکولو وروسته نه وي خلاص سوي ، ددغو اوو سرو مشکو اوبه پر ما باندي توئ کړئ ښايي چي بدن مي يو څه سپک سي او دباندي ورووزم او وخلگو ته وصيت وکړم.

وروسته له دې چي د اسلام د پيغمبر دغه فرموده تر سره کړه سوه نو ده مبارک ته يو څه بدني خفت او راحت حاصل سو او دباندي راووتئ او له أصحاب کرامو سره يې لمونځ وکړ او بيا يې خطبه شروع کړه ، د خدائ حمد او ثنا يې وويله او د أحد د شهيدانو دپاره يې د مغفرت دعا وکړه او و أصحابِ کرامو ته يې وفرمايل چي د مدينې منوري أنصار څما د سِر خلگ دي ، زه و دوئ ته په هجرت راغلئ يم او دوئ وماته ځائ راکړئ دئ ، د دوئ د نيکانو به عزت کوئ او د دوئ تر بديو به ورتيرېږئ ماسوئ له حدودو د الله (جل جلاله).

همدارنگه يې د مهاجرو په باب و أنصارو ته او د أنصارو په باب يې و مهاجرو ته توصيه او سپارښ وکړ او على الخصوص يې د قريشو په باره کښي خبري وکړي.

همدارنگه روايت دئ چي د مرض په ورځو کښي د إسلام پيغمبر په داسي حال کښي چي فضل بن عباس تر لاس نيولئ ؤ او سر مبارک يې په يوه ټوکر ترلئ ؤ و مسجد نبوي ته راغلئ او پر ممبر باندي کښېنستئ او و حضرت بلال ته يې وفرمايل چي پر خلگو باندي ږغ وکړه چي ټول سره راسي چي زه خپل اخيري وصيت ورته وکړم ، حضرت بلال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مدينې منورې په بازارو او کوڅو کښې نعرې وکړې تر څو چې ټول خلګ و مسجد نبوي ته راغلل ، بیا د إسلام پیغمبر په یوې ډېرې تاثیر ناکې او بلیغې خطبې شروع وکړه او وأصحابو ته یې وفرمایل چې تاسې ټول پوه سئ چې ځما أجل رانژدې سوئ دئ ، دا اوس زه خپل ځان داسې وینم چې تاسې له ما څخه جلا سوې یاست او زه له تاسې څخه جلا سوئ یم ، کله چې له ما څخه جلا سئ نو په زړو سره له ماڅخه مه جلا کیږئ او مه پخپل منځ کښې په زړو کې سره جلا کیږئ ، اې خلګو ! هیڅ داسې پیغمبر و دنیا ته ندئ راغلئ چې په دنیا کښې دې همیشه پاته سوئ وي (یعني ماسوی له حضرت عیسی او له ځینو نورو پیغمبرانو ، چې هغه هم په معتاد ډول په دنیا کښې هستوګه نلري) نو زه به څنګه په دنیا کښې همیشه پاته سم او ماته د الله (جل جلاله) د لِقآءِ اشتیاق پیدا سوئ دئ .

لکه چې د إسلام د پیغمبر یو حدیث دئ چې :� من أحب لِقآءاللهِ أحب اللهُ لِقآئَه . �

او همدارنګه یې و أصحابو ته وفرمایل چې اې أصحابو ! زه تاسې لره څنګه پیغمبر وم ؟ ایا جهاد مې له تاسې سره د کافرانو په مقابل کښې ندئ کړئ ؟ ایا (یعني په لاره د جهاد کښې) ځما غاښونه ندي مات سوي ؟ ایا په دغه لاره کښې مې مخ د کفارو په برچو سره په وینو ندئ سور سوئ ؟ ایا قسم قسم تکلیفونه مې ندي کش کړي ؟ ایا د خپل قوم د جاهلانو سختۍ مې ندي زغملي ؟ ایا د لوږې په سبب مې په خپل نس پسې ډبرې ندي ترلي ؟ !!

أصحابو ورته وویل چې یا رسول الله ! په تحقیق سره د خدائ په لار کښې تا د هر قسم تکلیفو په مقابل کښې صبر او برداشت کړئ دئ .

اې د خدائ رسوله ! دا ته وې چې حقه لار دې و موږ ته را وښودله .

اې د خدائ رسوله ! ستا د مبارک ذات په طفیل موږ د پیړیو پیړیو له شرک ، کفر او بت پرستۍ څخه نجات پیدا کړ .

اې د خدائ رسوله ! ستا د بې مثاله توجه او دعوت په وجه موږ له رزیلو او خبیثو أخلاقو څخه پاک او په ښو أخلاقو سره مشرف کړه سولو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې د خدائ رسوله ! ستا په برکت څموږ له منځو څخه د پیړیو پیړیو دښمنۍ ولاړې او په اسلامي أخوت او وحدت څخه الله تعالی موږ برخورداره کړو ، الله (جل جلاله) دي و تاته د دغو ټولو نبوي اجراءاتو نیکه او غوره بدله درکړي .

د إسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) ورته وفرمایل چي و تاسي دي هم الله پاک د خیر جزا درکړي (یعني ددې په بدل کښي چي څما دعوت تاسي قبول کړ او مومنان سولاست او بیا مو په ډېره فوق العاده او بې مثاله طریقه سره څما د ژوند تر اخیري نیتې پوري زندګي څما په طاعت او فرمانبرداري کښي تیره کړه .

)روضة الشهدآء و غیره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمو مسلمانانو ! له واقعاتو څخه د مرض موت د پیغمبر د إسلام (صلی الله علیه وسلم) بله واقعه دا وه چي حضرت أم سلمه (رضي الله عنها) د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د سر و بالښت ته راغله او د إسلام د پیغمبر مبارک شونډان ښوریدل ، حضرت أم سلمه فرمایي چي ما ددې دپاره دده و مبارکي خولې ته غوږونه ورنژدې کړل چي دده مبارک له خولې څخه هغه څه واورم کوم چي دَی یې وایي ، نو له ده مبارک څخه مي واوریدل چي داسي یې ویل :

اې پروردګاره ! ځما أمت د دوږخ له اور څخه خلاص کړه او د قیامت د ورځي حساب پر دوی باندي اسانه کړه .

بیا ما پوښتنه ورڅخه وکړه چي اې د خدای رسوله ! صحت مبارک دي څنګه دئ ، څه حال دي دئ ؟

ده مبارک راته وفرمایل چي اې أم سلمې ! له ما څخه رخصت اخستونکې سه ؛ ځکه نژدې ده چي بیا به ځما ږغ نه واورې ، په دې وخت کښي ناڅاپه حضرت علي راغلئ او د إسلام و پیغمبر ته یې وفرمایل چي یا رسول الله په خوب کښي مي ولیدل چي یوه زغره مي اغوستې وي ، ناڅاپه دغه زغره له ما څخه جلا سي او زه بې زغري پاته سم .

د إسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي اې علي ! هغه زغره زه یم چي ستا پناه ګاه وم ، اوس هغه وخت رانژدې سوئ دئ چي زه به له دنیا څخه رحلت وکړم او ته به تنها پاته سې ، اې علي ! له ما څخه وروسته به ډېر مکروه کارونه او تکلیفونه و تاته ورسیږي ، نو باید چي ته تنګدلي ونکړې او د صبر لار غوره کړې او کله چي ووینې چي خلګ دنیا غوره کوي نو باید ته آخرت غوره کړې او په دې پوه سه ! چي د قیامت په ورځ به د حوض کوثر پر غاړه باندي تر هر چا له مخه ته له ما سره یو ځای کیږې .

بیا ناڅاپه فاطمة الزهرآء راغله او د إسلام و پیغمبر ته یې عرض وکړ چي یا رسول الله ! خوب مي لیدئ چي د قرآنکریم یوه ورقه راسره وي او له هغې ورقي څخه قرآنکریم وایم ، ناڅاپه دغه ورقه له ما څخه غائبه سي .

د إسلام پیغمبر د خپلي ګراني لور د خوب په جواب کښي وفرمایل چي اې فاطمې ! هغه ورقه زه وم چي نژدې ده چي ستا له سترګو څخه به غائب سم او ته به له ما څخه پاته سې .

په دې منځ کښي حضرت امام حسن او حضرت امام حسین دواړه راغلل او وده مبارک ته یې وویل چي اې ځموږ مبارک نیکه ! موږ دواړو یو ډول خوب لیدلئ دئ چي هغه دادئ چي یو تخت په هوا کښي ځي ، روان وي او موږ تر هغه تخت لاندي لوڅ سرونه روان وو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د إسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي هغه تخت ځما تابوت او جنازه ده چي خلگ بې واخلي او تاسي به لوڅ سرونه تر هغه لاندي روان یاست .

حضرت أم سلمه فرمایي چي د اسلام د پیغمبر له دغو تعبیرو څخه په أهل بیت کښي چغي او بغاري شروع سوې او د أهل بیتو زړو د إسلام د پیغمبر د فراق له غمه ، د غم او د درد په سکروټو کبابیدل شروع کړل .

غزل:

جانها در آتش است که جانان همیرود

سیلاب خون ز دیدهء گریان همیرود

یعقوب را ز یوسف خود دور میکند

خاتم بیرون ز دست سلیمان همیرود

آدم وداع سایهء طوبی همیکند

خضر از کنار چشمهء حیوان همیرود

دردا که گوهریست گران مایه صحبتش

دشوار دست داده وآسان همیرود

همدارنگه روایت دئ چي د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) تر وفات درې ورځي له مخه حضرت جبریل (علیه السلام) د إسلام و پیغمر ته راغلئ او ورته وې ویل چي الله (جل جلاله) پرتا باندي سلام وایي او زه یې وتاته راولیږلم او په دې کي مقصد اعزاز او اکرام ستا مبارک دئ ، سره له دې چي الله تعالی په هر څه عالم دئ خو ستا د اعزاز لپاره الله پاک ستا د حال پوښتنه کوي چي څرنگه یې ؟

دإسلام پیغمبر ورته وویل چي ځما حال دادئ چي پریشانه یم او دردمند او غمجن یم ، بله ورځ بیا جبریل ورته راغلئ او ذکر سوي خبر یې ورته وکړه ، د إسلام پیغمبر بیا هغه ړومبنئ جواب ورکړ ، په دریمه ورځ ملک الموت او یوه بله پرشته چي اسماعیل یې نوم ؤ چي پر داسي زرو پرشتو باندي دغه اسماعیل حاکم ؤ چي په دغو زرو پرشتو کښي د هري پرشتې بیا زر نوري پرشتې تر حکم لاندي وې ، د إسلام د پیغمبر ودروازې ته راغلل ، حضرت جبریل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د إسلام و پیغمبر ته وفرمایل چي عزرائیل ودروازي ته ولاړ دئ او اجازه غواړي او تر تا له مخه يې له هیچا څخه دده د روح د قبضولو اجازه نده غوښتې او نه بې وروسته له تا څخه له هیچا څخه وغواړي ؟

جناب رسول کریم (صلی الله علیه وسلم) وفرمایل چي اې جبرئیله ! اجازه ورکړه چي راسي ، کله چي عزرائیل (علیه السلام) رغلئ او د سلام اچولو سنت يې ادا کړ نو يې د إسلام و پیغمبر ته وفرمایل چي الله پاک زه وتاته رالیږلئ یم او حکم يې راته کړئ دئ چي ستا د فرمان مطابق به کار کوم ، نو ستا اختیار دئ چي ستا د مبارکي روح د قبضولو اجازه راکوې چي و عالمِ علوي ته يې یوسم او کې نه راکوي نو به زه بیرته ولاړ سم ، د إسلام پیغمبر د جبرئیل و طرفته وکتل ، جبرئیل ورته وویل چي الله تعالی ستا د لقاء مشتاق دئ ، نو د إسلام پیغمبر وفرمایل چي زه هم د الله (جل جلاله) د لقآء مشتاق یم او ملک الموت ته يې وویل چي په خپل کار مشغول سه .

نظم:

تو باز ذروهء نازي مقیم پردهء رازي

قرارگاه چي سازي درین نشیمن فاني

تو مرغ عالم قدسي حریف مجلس أنسي

دریغ باشد اگر تو درین مقام بماني

محترمو مسلمانانو ! د ملک الموت د اجازې غوښتلو یا وده ته د اجازې ورکولو په ارتباط به ډیر مفصل بیان په راتلونکې برخه کښې درته راسي .

)روضة الشهدآء و غیره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

له حضرت ابن عباس (رضي الله عنه) څخه روایت دئ چي د إسلام دپیغمبر د وفات په ورځ الله (جل جلاله) و ملک الموت یعني حضرت عزرائیل ته حکم وکړ چي ځما و حبیب حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) ته ورسه ، خو له دوو خبرو سره ډیر خیال کوه : اول دا چي دده و کور ته بې اجازې دده ورداخل نسي او دوهم داچي بې اجازې دده ، دده روح قبض نکړي .

د الهي حکم مطابق ملک الموت سره له زرهاؤ پرشتو د اسلام د پیغمبر وکور ته راغلئ او د الله تعالی له طرفه د عزرآئیل په لاس کښي یو خط هم ؤ ، بیا حضرت عزرائیل د یوه أعرابي او صحرایي په شکل کښي دده مبارک د کور دباندي ودریدئ او داسي یې وویل : السلام علیکم أهل بیت النبوة و معدن الرسالة و مختَلَف الملائکه .

بیا یې وویل چي و ماته اجازه راکړی چي و حجرې مبارکي ته درسم ؛ ځکه له ډیره لیري ځایه څخه راغلئ یم !

حضرت فاطمې ورته وویل چي في الحاله د ملاقات موقع نده برابره ، د اسلام پیغمبر په خپل شان او حال مشغول او مصروف دئ !

حضرت عزرائیل دوهم ځل بیا اجازه وغوښتله ، بیا د فاطمې له لوري منفي جواب ورکړ سو ، دریم ځل حضرت عزرائیل بیا غوښتنه د اجازې وکړه او په دوني لوړ او هیبتناک اواز سره یې وکړه چي هر څوک چي د اسلام د پیغمبر په کور کښي وو له هیبت او ویري څخه ولړزیدئ ، په دغه وخت کښي د اسلام پیغمبر یو څه په هوښ کي راغلئ او سترګي مبارکي یې خلاصي کړې او وې فرمایل چي څه پیښه ده ؟

حضرت فاطمې ورته وویل چي یارسول الله ! یو نابلده سړئ چي په ډیر هیبتناک او نادر شکل کښي دئ دباندي ولاړ دئ ، درې واره یې اجازه وغوښتله او ما عذر ورته پیش کړ خو دَی ځما و خبري ته غوږ نه نیسي ، د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي اې فاطمې ! دا داسي سړئ دئ چي د دنیا ټول لذتونه او خوندونه له سړي څخه اخلي ، دا داسي څوک دئ چي د سړي ټولي ارزوګاني او مطلبونه له خاورو سره برابروي ، اې فاطمې ! دا هغه شخص دئ چي ډلي جماعتونه او د یوه مجلس خلګ سره جلا کوي ، اې فاطمې ! دا هغه الهي استازئ دئ چي کوچني ماشومان یتیمان او ښځي کونډیاني ګرځوي ، دا داسي څوک دئ چي بې کیلي او چابي ددروازې قلفان ورته خلاصیږي او بې وسلې له سړي څخه روح وړي ، که دروازه ورته وتړله سي پر دیوال باندي و کور ته وراوړي ، اې فاطمې ! دا ملک الموت دئ ، دا عزرائیل دئ چي تا بې پلاره کوي او ستا د داسي قدرمند پلار د روح د قبضولو دپاره راغلئ دئ ، اې فاطمې ! دا ځموږ د احترام په وجه په دروازه کښي ولاړ دئ او اجازه غواړي ، ورنه دا عزرائیل بولي چي اجازه غوښتل دده عادت ندئ ، ورسه ! دروازه ورخلاصه کړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت بي بي فاطمه په چغو او په بغارو ودروازې ته ورغله او عزرائيل ته يې دروازه ورخلاصه کړه او بيرته راغله د خپل مبارک پلار حضرت محمد (صلى الله عليه وسلم) و غيږې ته ورولوېدله ، په دغه وخت کښې ليږ ساعت د إسلام د پيغمبر سترګي مبارکي پټې سوې او د أهل بيتو داسي ګمان سو چي لکه چي رحمة اللعالمين رسول له دنيا څخه رحلت وکړ ، فاطمة الزهرآء د : � يا ابتاه ! � يعني اې بابکه اې بابکه ! نعرې شروع کړې ، خو د خپل پلار له لورې هيڅ جواب ورنکړ سو ، بيا يې د ژړا په حال کښې داسي وويل :

چي اې پلاره ! ځما روح دي تر تا قربان سي يو ځل خو لا راته وګوره او يو خبره خو لا راسره وکړه !!!

د إسلام پيغمبر خپلي مبارکي سترګي روڼې کړې او وفاطمې ته يې وفرمايل چي اې ځما لوري ! مه ژاړه د عرش حمَله پرشتې ستا د چغو په وجه په بغارو سوې ، او بيا يې ددې مبارکي له مخ څخه په خپل لاس ددې اوښکي ورپاکولې او د خوشحالۍ خبري يې ورته کولې او داسي دعا يې فرمايله چي اې پروردګاره ! ځما و ګراني لور فاطمې ته ځما په مفارقت او جدايي کښې صبر وروبخښه ، بيا يې ودې مبارکي ته وفرمايل چي کله چي ځما روح قبض کړه سي نو � انا لله وانا اليه راجعون � ووايه .

په دې وخت کښې د اسلام د پيغمبر ټولي بي بي ګاني حاضري سوې او د إسلام پيغمبر و دوی ته په تقوی او طاعت سره وصيت وکړ او بيا يې حسنين په ډېر تلوار راوغوښتل ، حسنين لوڅ سرونه په چغو او په بغارو د خپل نيکه وکور ته په منډه راغلل او سلام يې ووايه او د إسلام د پيغمبر وبغل ته کښېنستل ، کله چي يې د خپل نيکه حال وليدئ نو په چغو سر سول تر داسي اندازې پورې چي هر چا د دوی ژړا اوريدله هغه په بغارو کيدئ ، او دا ددې ځائ ؤ چي ټول أهل زمين او ټول أهل اسمان او جنيات او پرشتې د سرور کآئنات په مصيبت کښې په ژړا ول .

نظم :

دوستان روز وداع است فغان درګيريد

دل بيک بارګي از جان و جهان بر ګيريد

شمع خورشيد بآه سحر بنشانيد

وز تپ سوز جګر باري ديګر درګيريد

په � مقتل نورالأئمة � کښې راغلي دي چي د اسلام پيغمبر په پټه او په خفيه له خپل ځان سره د حسنينو په باب کښې داسي ويل چي زه نه پوهيږم چي جفاکاران د أمت ځما به له تاسي سره څه وکړي ؟ حسنينو و خپل مبارک نيکه ته په ژړا ژړا وويل چي له تا څخه وروسته به ځموږ ماوی او پناه ګاه څوک وي او څوک به ځموږ غمګساري او دلنوازي کوي ، او حضرت بي بي فاطمې وويل چي اې بابکه ! که ما ته يو غم او درد راپيښ سو نو له تا څخه وروسته بې زه و چاته وايم او که حسنين د يو شي ارزو وکړي چي ته نه يې نو څوک به د دوی ناز واخلي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې د غريبانو غمخور نبي ! اې د يتيمانو نازونکي نبي ! اې د بېچاره ؤ او بې کسانو پناګاه او دستګير پيغمبره ! ستا په فراق کښې به زه د صبر کولو طاقت څنګه ولرم او بې له ليدلو ستا څخه به زه خپل ژوند او زندګي څنګه تيروم .

نظم :

درغم آباد جهان بې يار بودن مشکل است

غم ز حد بګذشت بې غمخوار بودن مشکل است

رفت دلدار دل خون ګشته را با خود ببرد

اې عزيزان !بې دل و دلدار بودن مشکل است

روايت دئ چې ځنې له خواصو د أصحاب کرامو د حضرت رسول أکرم دحجرې مبارکي ودروازې ته ولاړ ول ، کله چې د حسنينو چغاري او بغاري واورېدلې نو دوی مبارکانو هم په چغو پيل وکړ ، د إسلام پيغمبر چې د خپلو أصحابو ژړاوي واورېدلې نو دَی مبارک هم په ژړا سو او وې فرمايل چې پر خپل أمت باندي د رحم او د شفقت له وجي ژاړم چې ايا وروسته له ما څخه به د دوی حال و کومي درجې ته ورسيږي .

وروسته د إسلام پيغمبر حضرت علي راطلب کړ ، کله چې حضرت علي راغلئ نو د إسلام پيغمبر هغه وصيتونه و ده ته وکړل کوم چې دده مبارک په زړه کښې ول .

حضرت علي (کرم الله وجهه) فرمايلي دي چې په دغه وخت کښې زر قسمه علمونه د إسلام پيغمبر وماته راوښودل چې له دغه هر قسمه څخه د زرو نورو قسمو د علم دروازې پر ما باندي خلاصي سوې .

وروسته حضرت عزرآئيل د اسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) و حضور ته تشريف راوړ ، وروسته له ويلو د السلام عليک أيهاالنبي ! څخه يې د الله تعالی و رسول ته عرض وکړ چې الله پاک پر تاباندي سلام وايي او وماته يې داسي حکم کړئ دئ چې ستا مبارکه روح قبض کړم ، خو په دې شرط چې ستا اجازه وي.

د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چې اې ملک الموت ! تر هغه پوري ځما روح مه قبضوه چې ځما ورور جبريل راځي ، ملک الموت ورته وويل چې زه ستا په دې خبره کښې تابعدار يم .

وروسته الله (عز وجل) و خازن ته د دوږخ چې مالک نوميږي وفرمايل چې ځما د حبيب حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) مطهره او پاکه روح و اسمان ته راځي نو پدې وجه د دوږخ اور مړ کړه ، او دارنګه يې د جنت و خازن ته چې رضوان نوميږي وويل چې د سيدالأنبياَء (صلی الله عليه وسلم) د مقدسي روح دپاره جنت ښائسته کړه ، او

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداراز د جنت و حورو ته حکم وکړ سو چي خپل ځانونه سنګار کړی چي ځما د حبیب روح درځي او و ټولو پرشتو ته د عالم ملکوت حکم وکړ سو چي په استقبال کي د روح د حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) صف صف ودریږی .

وروسته الله (جل شانه) و جبریل ته حکم وکړ چي د جنت یو دستمال درسره واخله او ځما و حبیب ته ځان ورسوه ، حضرت جبریل په ژړا ژړا د اسلام د پیغمبر و حضور ته راغلئ ، د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي اې ځما دوسته په داسي سخت ساعت کښي دي زه تنها پرېښئ یم !

جبریل ورته وویل چي تر اوسه پوري ستا په خدمت مشغول وم او اوس مي داسي د خوشحالۍ خبري هم درته راوړي دي چي ستا له مرضي سره مطابقي او وتاته محبوبي دي ، د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي هغه کومي خبري دي ؟

حضرت جبریل ورته وویل چي : � ان النیرانَ قد أخمدَت والجنان قد زخرفت و الحورالعین قد تزینت و الملائکة قد صفقت بقدوم روحک. �

د اسلام پیغمبر و حضرت جبریل ته وفرمایل چي داخو ډیر نیک زیري دي مګرماته داسي خبر وکړه چي ځما سترګي په روښانه سي او زړه مي په خوشحاله سي !

حضرت جبریل ورته وفرمایل چي پر ټولو انبیآؤ او د دوی پر امتو باندي جنت تر هغه پوري حرام دئ چي ته او ستا امتیان ورداخلیږي ، د اسلام پیغمبر بیا ورته وفرمایل چي تر دغه یو بل غټ د خوشحالۍ زیرئ راباندي وکړه !

حضرت جبریل ورته وفرمایل چي یا رسول الله ! دا خبره فیصله سوېده چي د حشرګاه پر میدان به د شفاعت تاج او خول تر هر چا له مخه ستا پر مبارک سر باندي ایښودل کیږي ،

د اسلام پیغمبر بیا ورته وفرمایل چي اې جبریله ! داسي خبر راته وکړه چي ځما له زړه څخه د ملالت او د خفګان غوټي خلاصي کړي !

حضرت جبریل ورته وفرمایل چي اې مقتدی د انبیآؤ او د رسولانو ! راته ووایه د کوم شي په غم کښي یې او په کوم شي فکرمند یې چي دغو ټولو خبرو ستا له مبارک زړه څخه هغه غم او فکر لیري نکړ ؟

د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي له ما سره فکر او غم د أمت دئ چي وروسته له ما څخه به ددین زده کړه دوی له چا څخه کوي ؟ د رمضان د مبارکي میاشتي روژې به چي زه نه یم په څه ډول دوی نیسي او د حج مراسم به په څه ډول تر سره کوي او د آخرت په ورځ به ددوی انجام او عاقبت څنګه کیږي ؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت جبريل ورته وفرمايل چي اې سروره ! زړه مبارک دي خوشحاله کړه په دنيا کښي به الله پاک ستا امتيان پخپله ساتنه سره دروساتي او د قيامت په ورځ به دونه امتيان ستا په لمن کښي الله تعالی دروبخښي چي ته به په خوشحاله سې!!!

د اسلام پيغمبر وفرمايل چي اوس مي نو زړه خوشحاله سو او سترګي دي راروښانه کړې .

له دې څخه وروسته رحمة اللعالمين رسول و ملک الموت ته د روح د قبضولو اجازه ورکړه ، ملک الموت دده مبارک د روح په قبضولو شروع وکړه ، په دغه وخت کښي د اسلام پيغمبر د خپلي خوني و بام ته کتل او لاس مبارک بې پورته کوئ او د � بالرفيق الأعلى � الفاظ بې ويل .

چـــــي يـــــو ناخــــــاپه دده مبـــــــارک مطـــــــــهره روح قبـــــض کړه سوه او و عالــــــم الوصال ته يـــې کـــــــوچ او ارتــــــحال وکــــــړ .

مثنوي:

رفت آن طاوس عرشي سوي عرش

چون رسيد اندر مشامش بوي عرش

شاه بازي اين قفس درهم شکست

رفت خوش بر ساعد سلطان نشست

نظم :

شعلهء آتش تو جان ميسوزد

وز فراق تو دل پير و جوان ميسوزد

اين چه در دست کزو خون بجگر ميريزد

وين چه سوزاست کزو جان و جها ن ميسوزد

شــــرح اين غــــم چه نـــــويسم که قلم ميشکند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وصف این حال چه گویم که زبان میسوزد

محترمو مسلمانانو ! د اسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د غسل ، تکفین او د جنازې د لمانځه په اړه بیان او دارنګه د أصحاب کرامو غبرګون د ده مبارک د فراق په وجه او دارنګه د إسلام د پیغمبر د ځینو مهمو وصیتونو ذکر به په راتلونکي برخه کښي انشآءالله درته راسي .

)مدارج النبوت ، روضة الشهدآء و غیره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل على سيدنا محمد و على آله و صحبه وسلم تسليما .

محترمو مسلمانانو! په دې برخه کښې څني خبري چي دجناب سرور کائنات (صلى الله عليه وسلم) په مرض موت کښې رامنځته سويدي اوپه تيرو برخو کښې يې ما ذکر نه دئ درته کړئ درته ياداوري کوم او نور د هغو خبرو په باب وضاحت درته کوم دکوموچي مي دتيري برخي په اخيرکښې وعده درسره کړې وه .

)۱ : (خبر داده چي ځينوعلماوو ذکرکړيدي چي داسلام پيغمبر چي ومديني منورې ته دحجة الوداع دسفرڅخه لا نه ؤ رارسيدلئ د بغل درد ورعارض سو ترداسي اندازې پوري چي له دغه دردڅخه په تکليف سو ، چي ديارلس لمونځونه يې په داسي ډول وکړل چي امام د لمانځه به حضرت ابوبکر ؤ اوده مبارک به په ابوبکر پسي اقتداء کوله بيا دصفري دمياشتي په اخرکښې دچهارشنبې به ورځ دحضرت ميموني رضي الله عنها په کور کښې دسردرد اوتبه ورولاړه سوه.

)۲ : (داسلام پيغمبر وحضرت بي بي عائشي ته په مرض الموت کښې اطلاع ورکړه چي دربيع الاول په مياشت کښې به زه له دې ددنيا څخه رحلت کوم ، دحضرت عائشې په زړه نو يوازي الله (جل جلاله) خبر ؤ چي له اطلاع سره سم به څه قسم حالات ددې په زړه مسلط سوي وي.

)۳ : (دمر ض الموت په جريان کښې داسلام پيغمبر يووخت په تاکيد سره داحکم وکړچي ابوبکرته ووااياست چي وخلګوته لمونځ ورکړي يعني زه دمرض دشدت په وجه ددې نه يم چي وخلګوته په جماعت لمونځ ورکړم

داسلام دپيغمبر (صلى الله عليه وسلم) له دې کار څخه چي ده به په حضرت أبوبکر پسي د جماعت لمونځ وکړ او دارنګه ده له دې حکم څخه چي ذکر سو أهل السنة والجماعت دغه مسئله رااېستلې ده چي أحق په خلافت سره د اسلام له پيغمبر څخه وروسته حضرت أبوبكر الصديق ؤ ، ددې مسئلې نور دلائل هم سته چي د ځنو ذکر به د بل بيان په ضمن کښې درته راسي على أنوف أهل التشيوع.

)۴ : (د مرض موت په جريان کښې يو وخت د إسلام پيغمبر په مسجد نبوي کښې و أصحاب کرامو ته د خپل وصيت په سلسله کښې وفرمايل چي اې څما أصحابو ! اې څما ورونو ! زه ستاسي په منځ کښې د پيغمبر په حيث واوسيدم او کومه وحي چي به حضرت جبريل (عليه السلام) د الله (جل جلاله) له طرفه وماته راوړله نو هغه به مي و تاسي ته ويله ، کوم څه چي حلال دي په هغه به مي أمر درته کاوئ او کوم څه چي حرام دي له هغه څخه به مي تاسي منع کولاست ، ټول أصحاب په چغو او په بغارو سول ، حتى ځينو علماؤ فرمايلي دي چي له ډيري نفستنګۍ څخه يې خپلي جامې څيرلې او پر خپلو سرو باندې يې خاورې اچولې .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دي جريان کښي حضرت أبوبکر د اسلام و پيغمبر ته عرض وکړ چي يارسول الله ! ما نن شپه يو خوب وليدئ هغه دا ۇ چي د حضرت عآئشې له سر څخه ټکرئ او پوړنئ و هوا ته پورته سي .

د اسلام پيغمبر وده ته د خوب معنی په دي ډول ورکړه چي کوم چا چي دغه خوب ليدلئ دئ معنی يې داده چي دده څوم به له دي دنيا څخه رحلت وکړي ، بيا حضرت عمر عرض وکړ چي اې د خداۍ رسوله ! ما هم نن شپه په دي ډول خوب وليدئ چي عدل مي مات او شکسته سي ، داسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي اې عمره ! عدل د تمام جهان زه وم کله چي زه له دي جهان څخه ولاړ سم نو ستا عدل به مات سي ، بيا حضرت عثمان عرض وکړ چي يارسول الله ! ما هم نن شپه خوب وليدئ چي يوه ورقه د قرآنکريم په هوا الوتې وي ، د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي اې عثمانه ! هغه ورقه د قرآن زه يم ، کله چي زه رحلت وکړم نو د وحي سلسله به ختمه سي .

محترمو ! د أهل بيت د خوبو بيان مي په تيرو برخو کي درته ذکر کړئ دئ .

)٥ : (د اسلام پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) چي د ځکندن او د نزع په حال کښي کومي کلمې ويلې هغه په دې شرحه وي :

اول : � اللهم أعني على سكراتِ الموتِ � و في رواية � على منكرات الموت . �

دوهم : � لاإله الا الله إن للموت سكرات. �

دريم : � اللهم رب اغفرلي و ألحقني بالرفيق الأعلى . �

)٦ : (چي د اسلام پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) چي کله و دنيا ته تشريف راوړئ نو اوله خبر چي ده په دنيا کي کړيده نو هغه دا وه :

الله أکـــبر کبيراً والحمدلله كـــثيراً و سبحانَ اللهِ بكرة و أصيلا .

او ځينو علماؤ فرمايلي دي چي هغه : � الله أکبر � ۇ .

دا کلمې ده مبارک د شيرخورۍ په وخت کښي ، هغه وخت وويلې چي حضرت حليمې سعديې اول ځل وده مبارک ته تئ ورکوئ .

او اخيري الفاظ دده مبارک په دنيا کښي � الرفيق الأعلى � وو .

)٧ : (د اسلام پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) د مرض موت په جريان کښي و خلګو ته په خطاب کښي وفرمايل چي له دي دنيا څخه ځما دتللو وخت رانژدې سوئ دئ ، د هر چا که پر ما باندي حق پاته وي نو دلته دې په دنيا کښي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ما څخه واخلي ، په دي وخت کښي یوه نفر وویل چي اې د خدائ رسوله ! څما پر تا باندي درې درهمه باندي دي !

د اسلام پیغمبر وفرمایل چي زه د چا تکذیب نکوم او نه و چاته قسم ورکوم ، دغه درې درهمه دي له کومه رویه پر ما باندي دي ؟

دغه سړي ورته وویل چي یو وخت یو مسکین تیریدئ تا و ماته وویل چي درې درهمه ودغه مسکین ته ورکه او بیا ما هغه درې درهمه ورکړل ، مګر تا بیا وماته رانکړل !

د اسلام پیغمبر و حضرت فضل ته وفرمایل چي ودغه سړي ته درې درهمه ورکړه .

په سیرَ کښي د امام شهید ، امام اسماعیل خوارزمي او په � روضة الإسلام � کښي د قاضي سدیدالدین راغلي دي چي په دغه مجلس کښي � عکاشه اسدي � ولاړ سو او د إسلام و پیغمبر ته یې وویل چي یا رسول الله ! یوه خبره کوم پدې وجه چي تا په دې باره کښي چي که د چا پر ما باندي کوم حق وي نو مطالبه دې وکړي ډیر تکرار ، تاکید او مبالغه وکړه که داسي نه وائ نو مادا خبره نه کوله ، هغه خبر داده چي د تبوک په غزا کښي تا په یوه غمچینه او تازیانه باندي � اوښه � وهله ناڅاپه هغه تازیانه پر ما باندي ولګېدله او زه ډیر په تکلیف سوم ، نو اوس زه د هغې غمچیني د قصاص غوښتونکئ یم!

په دغه وخت کښي هغه غمچینه د حضرت فاطمې په کور کښي پرته وه د اسلام پیغمبر دا غمچینه راوغوښتله او و عکاشه تې وویل چي تاته دي الله (جل جلاله) خیر درکړي چي دا قصاص دي د آخرت وورځي ته پرېښبودئ ؛ ځکه چي د قیامت په ورځ چي تمام پیغمبران او ملائکه او ټول انسانان دحشرګاه په میدان کښي دالله تعالی په حضور کي حاضر وي نو په دغه وخت کښي چي یو څوک له یو چا څخه د خپل حق مطالبه کوي نو د هغه دپاره دا کار دډیر لوی خجالت او د سختي شرمندګۍ سبب ګرځي ، راسه ! اوس خپل قصاص له ما څخه واخله .

په دي وخت کښي ډیرو أصحابو په شمول د حسنینو و عکاشه ته احتیاجونه او زارۍ وکړې چي د اسلام د پیغمبر په بدل کښي موږ سل سل غمچیني ووهه ! خو د إسلام له پیغمبر څخه له دغي غوښتني تیر سه !

عکاشه د هیڅا خبر ونه منله او د إسلام و پیغمبر ته یې وویل چي یا رسول الله ! تا چي زه په غمچینه ووهلم هغه وخت څما شا لوڅه وه نو ته به هم خپله مبارکه شا راته لوڅوې

د إسلام پیغمبر خپله مبارکه شا ورته لوڅه کړه ، کله چي عکاشه دده مبارک پر مبارکه شا باندي د نبوت مهر ولیدئ نو هغه یې مچ کړ او بیا یې د إسلام و پیغمبر ته عرض وکړ چي اې د خدائ رسوله ! څما قصاص اخستل مقصد نه ؤ ، بلکي څما مقصد همدغه کار ؤ چي و مې کړ ، په دې سبب چي تا فرمایلي دي : � من مس جلدي لن تمسه النار أبدًا . �

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدغه مجلس کښې د إسلام پیغمبر وفرمایل چې د هر چا پر ذمه که د چا حق وي نو اوس دي لا له هغه څخه ځان خلاص کړي او دا فکر دي نکوي چې رسوا به سم ؛ ځکه چې د دنیا فضیحت ډیر اسانه کار دئ تر فضیحت د آخرت ، نو یو نفر ولاړ سو او وېې ویل چې یا رسول الله ! درې درهمه د غنیمت له مال څخه ما په خیانت وړي دي چې هغه اوس ځما پر ذمه باندې دئ ، د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چې دا خیانت دي ولې وکړ ؟

ده ورته وویل چې یا رسول الله ! ورته محتاج وم

د اسلام پیغمبر و حضرت فضل ته وفرمایل چې دغه درې درهمه له دغه سړي څخه واخله .

بیا د اسلام پیغمبر وفرمایل چې په هر چا کښې که یو بد صفت موجود وي (یعني او له ځانه یې نسي لیري کولائ) نو ولاړ دي سي هغه صفت دي ذکر کړي چې زه دعا ورته وکړم !

یو نفر ولاړ سو او وېې ویل چې یا رسول الله ! په ما کښې درې بد صفتونه موجود دي:

اول دا چې دروغ ډیر وایم ، دوهم دا چې فحش او بدګویي ډیره کوم ، دریم دا چې خوب ډیر کوم!

د اسلام پیغمبر دعا ورته وکړه او وېې فرمایل چې اې خدایه ! ددغه سړي صدق او رشتیا ویل نصیب کړه (یعني او فحش ګویي ورڅخه لیري کړه) او خوب یې کم کړه په دې ډول چې هر وخت ده زړه وغواړي رابیداره کیدلائ سي .

په دې وخت کښې یو بل نفر ولاړ سو او عرض یې وکړ چې اې د خدائ رسوله ! په ما کښې دوه بد خویونه دي :

اول بد خوی مي دادئ چې دروغ وایم ، دوهم بد خوی مي دادئ چې منافقت کوم!

د اسلام پیغمبر وده ته هم دعا وکړه .

محترمو مسلمانانو ! په دې بیان کښې و موږ او تاسي ته دا درس او تعلیم موجود دئ چې د حقوق الله او د حقوق العباد د دواړو کامل رعایت وکړو او که ځموږ پر ذمه باندې د الله پاک یا د بنده حق پاته وي نو له هغه څخه په دنیا کښې لا په هغه طریقه ځان خلاص کړو کومه چې شریعت د له حقوقو څخه د خلاصوالي دپاره بیان کړېده ، خاص بیا د بندګانو حقوق ؛ ځکه چې د بنده له حق څخه انسان په توبه سره هم نه خلاصیږي تر څو چې و هغه بنده ته یا حق وروته رسوي یا هغه عفوه ورته ونکړي .

په کتاب د � الإسلام و سائرالأدیان � کښې د � شامي � په حواله ذکر سویدي چې د یوې روپۍ شپږمه حصه حق که د چا پر ذمه باندې پاته ؤ نو ددې په بدل کښې به اوه سوه په جماعت سره ادا سوي لمونځونه دده و هغه حقدار ته ورکړه کیږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په يوه ثابت او مشهور حديث کښې راغلي دي چې د اسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) و أصحاب کرامو ته وفرمايل چې تاسي پوهيږئ چې ځما له أمت څخه مفلس کوم سړئ دئ ؟

أصحابو ورته وفرمايل چې مفلس خو هغه څوک دئ چې درهم او دينار نلري (يعني دنيا نلري) !

د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل يعني چې مفلس ځما له أمت څخه هغه دئ هغه دئ چې د قيامت په ورځ راسي په داسي حال کښې چې لمونځونه ، روژې ، حج او داسي نور عبادتونه يې کړي وي خو له دې سره سره يې په دنيا کښې و يو چاته ښکنځل کړيوي ، د بل چا يې بيا مال خوړلئ وي ، دبل چا يې بيا په ناحقه وينه توی کړې وي او داسي نور ، نو دده دغه ټول عبادتونه و دغو حقدارانو ته ورکړه سي او دَی خالي لاس پاته سي .

او ځينو ثابتو رواياتو له مخي دا خبره لا هم سته چې که دده په طاعت او عبادت د حقدارانو غاړه نه ووځي نو بيا دده د حقدارانو ګناوي دده پر ذمه باندي ګرځي .

)۸ : (د اسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د مرض موت په جريان کښې په مختلفو نوبتو و أصحاب کرامو ته قسم قسم نصيحتونه او وصيتونه وکړل ، چې ځني نمونې يې په تيرو برخو کښې وتاسي محترمو ته ذکر سوې ، له جملې د هغوی څخه يو نصيحت دده مبارک دا ؤ چې و أصحاب کرامو ته يې وفرمايل چې زه پر تاسي باندي له دې څخه نه بيريږم چې تاسي به بيرته کفر او شرک غوره کړی ، مګر له دې څخه بيريږم چې و دنيا ته به رغبت وکړی او د دنيا په وجه به پخپل منځ کښې اختلافات او جنګونه شروع کړی .

لکه چې د اسلام پيغمبر فرمايلي دي : � حب الدنيا رأس كل خطيئة . �

او همدارنګه دده مبارک و خپلو ازواجو مطهراتو ته د خانه نشينئ، ستر او له نامحرمه خلګو څخه د دوی د ځانو د ساتلو په باب وصيت وکړ او دغه مبارک آيت يې ورته تلاوت کړ : � و قرن في بيوتکن و لاتبرجن تبرج الجاهلية الأولى . �

)۹ : (د اسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) په مرض موت کښې و جبريل ته وفرمايل چې اې جبريله ! له ما څخه وروسته بيا به و مځکې ته راکښته سې او که يا ؟

جبرئيل ورته وويل چې له تا څخه وروسته به زه هيڅ وخت و مځکې ته راکښته نه سم ، مګر لس واره راکښته کيږم چې لس ګوهره له دنياوالو څخه وړم .

د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چې هغه لس کوم ګوهرونه دي ؟

جبريل (عليه السلام) ورته وويل چې يا رسول الله ! اول وار چې له تا څخه وروسته و مځکې ته راکښته سم نو د صبر ګوهر به له دنيا څخه يوسم چې بيا به په هيڅ درويش او فقير کښې (يعني او دارنګه په هيچا کښې) صبر کول پاته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نسي ، دوهم وار چي راکښته سم نو د شرم گوهر به له دنیا څخه پورته کړم چي بیا به له هیچا سره شرم او حیا نسي پاته ، دریم وار چي راکښته سم نو گوهر د محبت به له دنیا څخه پورته کړم چي هیچا ته به محبت نسي پاته ، څلرم وار به گوهر د عدل او انصاف له دنیا څخه پورته کړم چي بادشاهان به له عدل او انصاف څخه خالي پاته سي ، پنځم وار به گوهر د برکت له دنیا څخه پورته کرم چي په دنیا کي به په هیڅ شي کي برکت نسي پاته ، شپږم وار به گوهر دسخاوت پورته کړم چي هیڅوک به له فقیرانو سره خپلوي او یاري نکوي ، اوم وار به له دنیا څخه گوهر د صدق او راستۍ پورته کړم چي هیڅوک به راست گویه او صادق نسي پاته ، اتم وار به گوهر د عمل په علم له دنیا څخه پورته کړم چي بیا به علماء بې عمله پاته سي ، لسم وار به گوهر د برکت د قرآن مجید له دنیا څخه پورته کړم ، بیا به د قیامت علامې ښکاره سي او حضرت اسرافیل به په شپېلۍ کښې پوه کړي .

)مدارج النبوت ، روضة الشهدآء ، قصص القران و غیره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل و سلم وبارک أفضل صلاتک و سلامک و برکاتک علی سیدنا محمد و آله و صحبه أ جمعین .

قدرمنو مسلمانانو! په دې برخه کښې هم د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د مرض موت او دده مبارک له رحلت سره متصل ځیني مهمي خبري درته کوم .

اوله خبره داده چي په مرض موت کښې د اسلام پیغمبر یو وخت حضرت علي و خپل حضور ته وغوښتئ او ورته ویې فرمایل چي رنگ او یو کاغذ او ورقه راوړه چي ستا دپاره یو وصیت ولیکم .

حضرت علي فرمایلي دي چي ما فکر وکړ چي داسي پېښه نسي چي زه قلم ، رنگ او کاغذ پید اکوم او بیرته راځم د اسلام پیغمبر وفات کړئ وي ، نومي وده مبارک ته وویل چي یارسول الله ! هر وصیت چي کوې په خوله یې راته وکړه له ما څخه انشآءالله نه هیریږي !

نو د اسلام پیغمبر وفرمایل چي : � الصلوات و ماملکت أیمانکم � و في روایة � الله الله في ما ملکت أیمانکم البسوا ظهورهم و اشبعوا بطونهم و الینوا لهم القولَ . �

دوهمه خبره داده چي کله چي د إسلام د پیغمبر(صلی الله علیه وسلم) مرض ډیر سخت سو د پنجشنبې ورځ وه ، نو ده مبارک وغوښتل چي یو خط او یوه عهدنامه ولیکي ، نو یې و عبدالرحمن بن أبې بکر ته وویل چي یوه تخته راوړه چي زه د أبوبکر دپاره خط ولیکم (یعني په دې باره کښې چي دَی به له ما څخه وروسته خلیفه د اسلام وي چي د خلگو په منځ کښې اختلاف منځته رانسي) ځکه الله (جل جلاله) او مومنان له دې څخه منع کوي چي له أبوبکر څخه پرته دي بل څوک خلیفه سي .

اهل السنت والجماعت په دغه خبره هم دلیل نیسي پر دې باندي چي د اسلام له پیغمبر څخه وروسته أحق په خلافت سره حضرت أبوبکر ؤ .

دریمه خبره داده چي چي په دوران کښې د سختۍ د مرض دده مبارک اصحاب کرام دده مبارک په حجره کښې سره راټول سول ، نو ده مبارک ورته وفرمایل چي ماته یو شئ راوړۍ چي زه وتاسي ته یو وصیت خپل ولیکم چي وروسته له ما څخه بیا هیڅکله تاسي گمرهان نسۍ.

د أصحابو په منځ کښې د نظر اختلاف پیدا سو ، ځینو وویل چي باید دده مبارک په قول باندي عمل وکړ سي او د وصیت د لیکني دپاره یوه ورقه ورته راوړله سي ، او ځینو وویل چي د إسلام پیغمبر په تکلیف دئ نو مناسب ندئ چي ورقه ورته راوړو او د وصیت په لیکلو سره تکلیف ورکوو ، حضرت عمر هم دا خبره تاید کړه او وې ویل چي د الله پاک کتاب قرآن مجید څموږ په منځ کښې موجود دئ او څموږ د هدایت دپاره کافي دي ، خو په دغو دواړو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډلو کښي يوې ډلي هم يو غلط سوچ او يو فاسد مقصد په زړه کښي نه درلودئ او دا څموږ د أهل السنت والجماعت دعلماؤ مَسلَک دئ �على رغم أنوف الشيعة .

څلرمه خبره داده چي د إسلام پيغمبر(صلى الله عليه وسلم) د مرض موت په وخت کښي اوه ديناره درلودل چي له حضرت عائشي سره پراته وه ، نو ده مبارک هغه اوه ديناره و حضرت علي ته وروليږل چي حضرت علي بيا دده مبارک له هدايت سره خيرات کړل پنځمه خبره داده چي ددې دپاره چي دده مبارک له رحلت څخه وروسته خلگ دده مبارک په شان کښي د يهودو او نصاراؤ په ډول إفراط او تر حد تيرئ ونکړي په مرض موت کښي بې د الفاظ هم تکرارول � لَعنَ الله اليهودَ والنصارى ، اتخذوا قبور أنبيآئهم مساجد . �

شپږمه خبره داده چي د إسلام د پيغمبر(صلى الله عليه وسلم) له وفات څخه وروسته أهل بيتو د کور له يوه طرف څخه دا کلمې اوريدلې او په ظاهره هيڅوک دوی نه ليدئ : � السلام عليكم أهلَ البيت و رحمة الله وبركاته ، كل نفس ذائقة الموت و انما توفون أجور كم يومَ القيامة � دغه کلمې پرشتو او ملائکو ويلې چي د إسلام د پيغمبر د أهل بيت تعزية او فاتحه خواني يې کوله.

همدارنگه يو غټ سړئ چي ډير سباحت يې درلودئ د أصحابو وحضور ته راغلئ او وې ژړل او بيا يې و أصحابو ته وکتل او وې ويل چي بېشکه الله پاک له هر مصيبت څخه تسله ورکونکئ دئ او د هر فائت عوض ورکوي او د هر هالک خلف پيدا کوي ، د الله تعالى و طرفته متوجه سې او جزع ، فزع او ملالت مکوی ، مصيبت زده په حقيقت کي هغه څوک دئ چي دده د مصيبت جبران ونکړ سي او په مصيبت کښي صبر ونکړي .

دغه سړئ د أصحابو له مجلس څخه ولاړئ بيا حضرت أبوبكر و أصحابو ته وفرمايل چي دغه سړئ حضرت خضر(عليه السلام) ؤ ، څموږ او ستاسي د تعزيت او د تسلي دپاره راغلئ .

اوومه خبره د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د وفات سره سم د أصحاب کرامو د غبرگون او د عکس العمل په باره کښي ده:

محترمو مسلمانانو ! علماَء کرامو د سيرَ ذکر کړيدي چي د آنحضرت (صلى الله عليه وسلم) له وفات څخه وروسته أصحاب کرام ټول په عمومي لحاظ داسي حيران وگرځيدل چي داسي بې له شانه څخه ښکاريدله لکه چي عقلونه يې سلب سويوي او د بدن ټولي قواوي او حواس يې له کار څخه معطل پاته سويوي ، خو لدې سره سره ددوی د ځنو حال له ځنو نورو څخه فرق او توفير درلودئ ، د ځينو کيفيت په دې ډول ؤ چي لکه گونگيان ، ژبي يې وتړلي سوې او خبري يې نسوائ کولائ او هوش او سد يې له سرو څخه ولاړئ ، چي يو له دغي جملې څخه د إسلام دريم خليفه حضرت عثمان بن عفان (رضي الله تعالى عنه) ؤ .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ځینو حال په دې ډول ؤ چې پر خپلو ځایو باندي له حرکت څخه عاجز وګرځېدل او طاقت د ګرځېدلو یې نه ؤ ، چې د إسلام څلرم خلیفه حضرت علي بن أبي طالب (کرم الله وجهه) هم له دغي ډلي څخه ؤ .

او ځیني مریضان سول او بیا دونه ډنګر او کمزوري سول چې اخیر په دغه کمزوري کښي په وفات ورسیدل .

او ځینو بیا په داسي دعاؤ شروع وکړه چي الله (جل جلاله) دي موږ په سترګو باندي ړانده کړي چي د اسلام د پیغمبر څخه وروسته بیا بل څوک په سترګو ونه وینو او دونه فریاد بې کوئ لکه څرنګه چي یې حاجیان د إحرام په تلبیه کښي کوي .

او د حضرت عمر (رضي الله عنه) عقل داسي مختل وګرځیدئ چي نعرې یې وهلې او قسمونه یې کول چي د خدائ تعالی رسول وفات سوئ ندئ ، بلکي بې هوښي باندي راغلې ده ، لکه چي په کوه طور کښي پر حضرت موسی (علیه السلام) باندي بې خودي راغله ، او دایې وویل چي زه امیدوار یم چي جناب رسول الله (صلی الله علیه وسلم) به تر هغه وخته پوري په دنیا کښي ژوندئ وي چي د ټولو منافقانو ژبي او لاسونه ورپرې کوي .

او څنو منافقانو وویل چي که محمد (صلی الله علیه وسلم) پیغمبر وائ نو وفات بې نه کولائ ، حضرت عمر چي دغه خبر واورېدله نو خپل تیغ یې کش کړ او د مسجدنبوي په دروازه کښي ودریدئ او وې ویل چي هر چا که وویل چي پیغمبر د اسلام وفات سوئ دئ نو په دغه توره بې سره دوه ځایه کړم ، خلګو چي د حضرت عمر دغه وینا واوریدله د إسلام د پیغمبر په وفات کښي شک او شبهه ورته پیدا سوه.

حضرت أسماَء بنت عمیس خپل لاس د إسلام د پیغمبر د اوږو مبارکو و مابین ته وروړئ او مهر د نبوت یې نکړ پیدا نعره یې وکړه چي مُهر د نبوت د اسلام د پیغمبر له مبارکو اوږو څخه پورته سوئ دئ ، نو دا ددې دلیل دئ چي حضرت رسو ل الله (صلی الله علیه وسلم) له دې فاني دنیا څخه نقل کړئ دئ .

په دغه وخت کښي حضرت أبوبکر په کور کښي ؤ ، کله چي د أصحاب کرامو او د حضرت عمر له دغي واقعې څخه خبر سو نو په تلوار په داسي حال کښي د حضرت بي بي عآئشې و حجرې ته راروان سو چي په لاره کښي یې ژړل او داسي یې ویل :

وا محـــــــــــــمداه ! وانقــــــطاع ظهراه

تر څو چي و مسجد نبوي ته راورسیدئ ، خلګ یې ولیدل چي په سخته پرېشاني کښي واقع سویدي ، مګر ده مبارک و هیڅا ته التفات ونکړ د حضرت عآئشې و حجرې ته ورغلئ ، د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) مبارک مخ یې لوڅ کړ او پرمبارک نوراني تندي باندي یې مچ کړ او خوله یې دده مبارک پر مبارکه خوله باندي ورکیښودله او داسي یې وویله : � وا نبیاه . � !

وروسته یې سر راپورته کړ او وې ژړل ، دوهم وار یې بیا دَی مبارک مچ کړ او وې ویل :� وا صفیاه. � !

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا یې سر راپورته کړ او وې ژړل ، دريم ځل یې بيا دَی مبارک مچ کړ او وې ويل :� وا خليلاه ! بابي أنت و أمي طبت حيا وميتا لا يجمع الله عليک موتتين أما الموتة التي کتبت عليک فقد وجدتها . �

او داسي یې وفرمايل چي اې د إسلام پيغمبره ته تر دې ډېر لوړ یې چي خلګ دي صفت وکړي او له دې څخه ډېر بالاتر یې چي پر تا باندي خلګ وژاړي ، کچيري اختيار ځموږ په لاس کښي واىٔ نو ما به خپل ځان تر تا قربان کړئ واىٔ او کچيري دا نه واىٔ چي پر مړده باندي له ژړا کولو څخه تا و موږ ته منع کړېده نو خامخا به ما دونه ژړلي واىٔ چي له سترګو څخه به مي چنې بهيدلي واىٔ ، بیا یې وويل چي اې الله ! ته ځما له طرفه ستا و پيغمبر ته سلام ورسوه او بیا یې وويل چي اې محمده ! ما د الله (جل جلاله) په حضور کښي ياد کړه.

پوه سه چي د حضرت أبوبکر ددغه قول په مطلب کښي علماؤ اختلاف کړئ دئ چي :� لا يجمع الله عليک موتتين . �

ځينو علماؤ فرمايلي دي چي د اسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) له وفات څخه وروسته ځنو خلګو داسي ګمان ښکاره کړ چي د اسلام پيغمبر بيرته راژوندئ کيږي ددې لپاره چي منافقان له منځه څخه يوسي ، نو حضرت أبوبکر په دغه قول سره ددغه ګمان ترديد وکړ .

او ځينو علماؤ فرمايلي دي چي مطلب دده دا ؤ چي په قبر کښي ستا دپاره مرګ نسته ، لکه نور خلګ چي په قبر کښي د نکير او منکر د سوال او جواب دپاره په قبر کښ را ژوندي کيږي او بيا بيرته مړه کيږي .

او ځنو علماؤ فرمايلي دي چي له دوهم مرګ څخه مراد غم او پرېشاني ده ، يعني له دغه پرېشانۍ څخه پرته چي د وفات په وخت کښي دي تېره کړه له بلي هيڅ پرېشانۍ سره به مخامخ نسې .

وروسته حضرت أبوبکر دباندي راووتئ او حضرت عمر یې وليدئ چي د خلګو په منځ کښي ولاړ دئ او وخلګو ته وايي چي حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) وفات ندئ کړئ او نه دَی وفات کوي ، تر څو پوري چي منافقان په قتل ونه رسوي .

حضرت أبوبکر و حضرت عمر ته وفرمايل چي کښېنه ! خو حضرت عمر له کښېنستلو څخه منع وکړه ، نو حضرت صديق أکبر و حضرت عمر ته وويل چي اې سړيه ! په دې پوه سه ! چي پيغمبر د اسلام له دنيا څخه رحلت کړئ دئ ، ايا تا ندي اوريدلي چي الله (جل جلاله) په قرآنکريم کښي و خپل پيغمبر ته فرمايلي دي چي : � إنک ميت و إنهم ميتون � او همدارنګه یې ورته فرمايلي دي : � و ما جعلنا لبشر من قبلک الخلد أفإن مت فهم الخالدون . �

وروسته حضرت أبوبکر د نبي کريم (صلی الله عليه وسلم) پر ممبر باندي ودريدئ او خلګو عمر پرېښودئ او أبوبکر ته متوجه سول ، حضرت أبوبکر خطبه او نصيحت شروع کړ ، اول یې د الله پاک حمد او ثنا وويله او بيا یې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر رسول مقبول (صلی الله علیه وسلم) باندي درود ووایه ، بیا یې و خلګو ته وفرمایل چي هر چا که د محمد (صلی الله علیه وسلم) عبادت کاوه نو محمد خو وفات سو او هر چا څوک چي د الله (جل جلاله) عبادت کوي نو ښېشکه الله پاک همیشه ژوندئ دئ او مرګ نلري ، بیا یې دغه مبارک آیت کریمه تلاوت کړ :

وما محـــــمد إلا رسول قد خلت من قبله الرسل أفإن مات او قتل انقلبتم علی أعقابکم (الی اخیر الآیَة ...).

او دارنګه یې ددغه مبارک آیت تلاوت هم وکړ چي : (و إنک میت و إنهم میتون) .

خلګو چي د حضرت أبوبکر له خولې څخه دغه دواړه مبارک ایاتونه واوریدل ، نو داسي ورته ښکاره سول لکه چي نوي او تازه د خدائ له طرفه نازل سول او هر سړي د مدینې منوري په کوڅو کښي دغه دوه مبارک ایاتونه ویل .

وروسته له هغه حضرت عمر نصیحت شروع کړ او و خلګو ته یې وویل چي اې خلګو ! ماچي تر دغه له مخه کوم څه درته ویل نو هغه ټول بې ځایه وو (یعني بې دلیله مي یو سوچ وهلئ ؤ د هغه سوچ په مقتضی مي هغه خبري درته کولې) او نوري یې هم ډیري خبري و خلګوته وکړې او دا به هم ده مبارک ویل چي کوم دوه ایاتونه چي له أبوبکر څخه ما واوریدل نو داسي راته معلوم سول لکه دا اوس اوس چي نازل سول .

خلاصه د خبري داده چي په دغو ټولو غمو او پریشانیو کښي تر ټولو أصحابو حضرت أبوبکرالصدیق ډیر ثابت قدمه او د عقل پر مقتضی باندي ټینګ او زیات شجاع او دلاوره ؤ .

هو ! ولي به نه ؤ ، أبوبکر هغه شخص دئ چي د اسلام پیغمبر دده په باره کښي فرمایلي دي :

ما طلعت الشمس بعد النبیین علی أفضل من أبي بکر

محترمو ورونو د إسلام د پیغمبر د میلاد د لمانځني شرعي حکم به په بله برخه کښي درته راسي ، چي هغه به ددې لړۍ اخیري برخه وي .

)مدارج النبوت ، روضة الشهدآء و غیره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل و سلم وبارک أفضل صلاتک و سلامک و برکاتک علی سیدنا محمد و آله و صحبه أ جمعین .

قدرمنو مسلمانانو! په دې برخه کښې په دې باب شرعي معلومات درکوم چې د إسلام د پیغمبر د میلاد د ورځې لمانځنه په دې ډول چې له منکراتو شرعیه ؤ څخه خالي وي او په دغه ورځ د میلاد کښې مسلمانان سره راجمع سي او علماء کرام د إسلام د پیغمبر د میلاد او دوفات او دده مبارک د سیرت په باب و خلګو ته بیانونه وکړي او د مسلمانانو په زړو او دماغو کښې د إسلام د پیغمبر یاد تازه کړي او د بخاري شریفي ددې روایت په مطابق چې :� اجلس بنا نؤمن ساعة � د خپل ګران پیغمبر د میني او د محبت اظهار وکړي ، او یا په دغه ورځ کښې صدقې او خیراتونه وکړي ، او یا نور نفلي عبادات وکړي او یا درودونه ووایي او ثوابونه یې د إسلام و پیغمبر ته وروبخښي .

محترمو وروڼو ! په دې مسئله کښې خلګ درې فرقې دي :

یوې فرقې دتفریط لار غوره کړېده ، چې دغه ډول لمانځنه بدعت او ناروا کار بولي (العیاذ بالله ، العیاذ بالله) لکه وهابیان .

او یوې فرقې بیا د إفراط لار غوره کړېده چې په دې باب له شرعي حدودو څخه تیرئ کوي او د میلاد لمانځنه په دې ډول کوي چې متضمن ډیرو ناروا کارو لره وي ، لکه إختلاط او ګډون د ښځو او نرانو او لکه ډولونه وغیره ، چې ځیني خالي په نامه پیران یا خلیفه ګان یې کوي .

دغه دواړې فرقې چې دغه ډول کارونه کوي دا د دوی د جهل یا د ضلالت نښانه ده ، لکه چې مشهور قول دئ چې : � الجاهل إما مفرط او مفـرّط � یعني جاهل به یا إفراط کوي یا به تفریط .

دریمه معتدله ډله ده ، د حق والا ډله ده ، چې د مبتدعینو او د وهابیانو په شان تفریط هم نکوي او دارنګه ددغو خالي په نامه پیرانو په شان إفراط هم نکوي ، په دې ډول چې د إسلام د پیغمبر(صلی الله علیه وسلم) د میلاد لمانځنه په مذکوره طریقه یو ډیر أفضل او أهم کار بولي او مرتب علیه د لوی أجر او ثواب یې بولي او په ذکر سوې طریقه نه لمانځنه د میلاد د ورځې له رحمة اللعامین پیغمبر سره یو قسم جفا او بې وفایي بولي او د أمتیت له شانه سره یې مخالف سلوک بولي او د خپل ګران پیغمبر د میلاد لمانځل دده مبارک د سیرت ، ولادت او د رحلت په بیانولو سره او دارنګه په صدقو او خیراتو او په نورو عبادتو سره د مسلمانانو د ترقۍ او د کفارو د غم او د درد د زیاتولو سبب یې ګڼي .

محترمو وروڼو ! د أصلي او سوچه او حقو شرعي دلائلو له مخې د همدغې دریمې ډلې رویه اسلامي او شرعي رویه ده او مخکنۍ دواړې ډلې چې په دې باب څه وایي او یا یې کوي باطلې او ناروا دي او الله (جل جلاله) دې موږ او تاسي د لعنت په داسې طوق نه ګرفتاره کوي لکه څرنګه چې یې دغه دواړې ډلې مبتلا کړیدي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې مطلب د ثابتولو دپاره په دې برخه کښې د عالم إسلام د منل سويو علماؤ او د عمده کتابو قولونه او عبارتونه وتاسي محترمو ته په دې برخه کښې نمبر واره ذکر کوم ، تر څو چې و تاسي محترمو ته حق پوره واضح سي .

در خانـــــه أگر کس است يک حرف بـــس است

د عوامو دپاره ځما دغه يو څو د ښتو خبرې کفايت کوي او بايد همدغه لار تعقيب کړي ، او د علماؤ دپاره دلائل ذکر کوم چې دوی له هغو څخه کار واخلي ، البته موږ به ډېر تکليف کړئ وي چې له مختلفو منابعو څخه موږ دا دلائل راجمع کړيدي الله تعالی دي راڅخه قبول کړي ، خو د علماؤ په خدمت کښې موږ دغه دلائل له کتابو څخه راټول سوي تقديموو چې په دې سبب به دوی د تفتيش او پلټنې له مشقت او تکليف څخه خلاص سي .

اوس په دې اړه ودلائلو ته متوجه سی!

۱) : (امام أبوشامه چې شيخ او استاذ دئ د امام نووي داسي فرمايلي دي:

و من أحسن ما ابتدع في زماننا مايفعل كل عام في اليوم الموافق ليوم مولده (صلى الله عليه وسلم) من الصدقات والمعروف واظهار الزينة والسرور . فإن ذالک مع ما فيه من الإحسان للفقرآء مشعر بمحبة النبي (صلى الله عليه وسلم) و تعظيمه في قلب فاعل ذلک و شکرالله تعالى على ما مَن به مِنَّ به ايجاد رسوله (صلى الله عليه وسلم) الذي ارسله رحمة للعالمين .

يعني چې ځمو په زمانه کښې له يرو أفضلو او بهترينو کارو څخه چې مسلمانانو په عمل کښې راوستلئ دئ يو کار دادئ چې د اسلام د پيغمبر د ميلاد په ورځ يې هر کال مسلمانان کوي ، چې هغه عبارت دئ له صدقو ، خيراتو او داسي نورو نيکو کارو څخه او دارنگه اظهار د زينت او د خوشحالۍ چې مسلمانان يې په دغه ورځ کښې کوي داهم له ډېرو نيکو کارو څخه دئ ؛ ځکه دا کارونه سره له دې چې په دغو کارو کښې له فقيرانو سره امداد او کومک او احسان موجود دئ دغه کارونه د مسلمانانو مينه او محبت له خپل پيغمبر سره او د ارنگه د دوی تعظيم خپل پيغمبر لره ښکاره کوي ، او دارنگه په دغو کارو کښې چې مسلمانان يې د ميلاد په ورځ يا په شپه کوي د الله (جل جلاله) ددغه عظيم نعمت چې پر جهانيانو باندې يې کړئ دئ چې ايجاد او پيدايښت د رحمة اللعالمين رسول دئ د شکر ادا ينه راځي .

۲) : (امام سخاوي چې يو له هغو شخصيتو څخه دئ چې په عالم اسلام کښې ددوی پر قول او خبره باندې تمام أمت مسلمه اعتماد کوي د اسلام د پيغمبر د ميلاد د لمانځنې په ارتباط فرمايلي دي :

ان عمل المولد حدث بعدالقرون الثلاثة ثم لا زال أهل الإسلام في سآئرالأقطار والمدن الكبار يعملون المولد و يتصدقون في لياليه بأنواع الصدقات و يعتنون بقرائة مولده الكريم و يظهر عليهم من بركاته كل فضل عميم .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يعني چي ښېشکه دغه عمل (يعني دغه د مسلمانانو راغونډېدل او بيا د علماؤ له طرفه و مسلمانانو ته د إسلام د پيغمبر د ولادت او د سيرت په باب بيانونه کيدل او دارنګه خيراتونه او نور عبادات ترسره کيدل چي د إسلام د پيغمبر د ميلاد په مناسبت کيږي دا کارونه) د صحابه ؤ او د تابعينو او د تبع تابعينو له زماني څخه وروسته مسلمانانو عملي ګرځولي دي او بيا په داسي ډول عملي ګرځيدلي دي چي په دوامداره توګه يې ټول أهل إسلام په ټولو أقطارو او أطرافو د مځکي کښي او په ټولو غټو غټو ښارو کښي د مسلمانانو د اسلام د پيغمبر د تولد په مناسبت د ميلاد په شپو کښي تر سره کوي او له ورايه ددغو مبارکو أعمالو له برکاتو څخه قسم قسم عام فضل او کرم د الله تعالى پر مسلمانانو باندي ښکاره کيږي

)٣ : (او ابن جوزي چي د بي مذهبه مبتدعه ؤ او د أهل مذهب والاؤ د ټولو په نزد معتمد عليه علمي شخصيت دئ په سلسله کښي د بيانولو د ګټو ، فايدو او د برکاتو د لمانځني د ميلاد د سرور کآئنات ويلي دي چي :

من خواصه إنه أمان في ذلک العام و بشرى عاجلة بنيل البغية والمرام .

يعني چي ځني له خاصو او برکتو څخه د لمانځني د ميلاد د سرور کآئنات (يعني په شرعي طريقه چي له شرعي منکراتو څخه خالي وي) يو برکت او خصوصيت دادئ چي هر څوک چي د ميلاد ورځ ولمانځي (يعني يا په صدقه ، يا په عبادت ، يا په درود ويلو سره او يا په بيانولو سره د سيرت د نبي [عليه الصلاة والسلام] او په غوږ نيولو سره و بيان د سيرت دده مبارک ته) نو په دغه کال کښي به دغه سړئ له هره آفته په أمن وي او دارنګه به و دغه سړي ته اول دده د حاجاتو د پوره کيدو زيرئ له الهي لوري کيږي (يعني په خوب کښي يا له يوې بلي لاري) او وروسته بي (يعني په همدغه کال کښي) الله پاک حاجتونه ورپوره کوي .

و اول من أحدثه من الملوک ، الملک المظفر أبو سعيد صاحب إربل و ألف له الحافظ بن دحية تاليفًا أسماه � التنوير في مولد بشير النذير � فأجازه الملک المظفر بألف دينار . و صنع الملک المظفر المولد و کان يعمله في ربيع الأول و يحتفل به إحتفالا هائلا و کان شهما شجاعا بطلا عاقلا عادلا و قيل انه کان يصرف على المولد ثلاثمائة الف دينار.

يعني د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د ميلاد د لمانځني د مبارک رسم اول إحداث او پيل په إسلامي بادشاهانو کښي � ملک مظفر أبو سعيد � صاحب اربل وکړ ، بيا ددغه مبارک بادشاه ددغي مبارکي او مقدسي اختراع په تايد او خوشحالي کښي د إسلامي أمت يو ستر عالم حافظ بن دحية يو کتاب په شان کښي د عظمت او د شرافت د لمانځني د ميلاد د نبي جوړ کړ چي په � التنوير في مولد بشير النذير � سره يې مسمى کړ ، بيا دده د دغه کتاب په جائزه او انعام کښي ذکر سوي محترم بادشاه زر ديناره ودغه عالم ته ورکړل .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لاندي عربي عبارت ترجمه او بيان موږ ځکه ونه ليکئ چي دا عبارات په أصل کي موږ د علماؤ دپاره رانقل کوو او وعلماؤ ته يې د ترجمې کولو ضرورت نسته ، البته کوم ځايونه چي ترجمه کوو نو هغه د عامو مسلمانانو دپاره .

و كان سلطان أبو حمو موسى صاحب تلمسان يحتفل لیلة المولد غاية الإحتفال كما كان ملوك المغرب و الأندلس في ذلك العصر و ما قبله و من احتفاله له ما حكاه الحافظ سيدي أبوعبدالله التنسي ثم التلمساني في كتابه � راح الأرواح � فيما قاله المولى أبو حمو من الشعر و قيل فيه من الإمداح و ما يوافق ذلك على حسب الإقتراح و نصه أنه كان يقيم ليلة الميلاد النبوي على صاحبه أفضل الصلاة والسلام بمشورة من تلمسان المحروسة مدعاة حفيلة يحشر فيها الناس خاصة و عامة فما شئت من نمارق مصفوفة و زرابي مبثوثة و بسط موشاة و وسائد بالذهب مغشاة و شمع كالإسطوانات و موائد كالهالات و مباخر منصوبة كالقباب يخالها المبصر تبرًا مذابًا و يفاض على الجميع أنواع الأطعمة كأنها أزهار الربيع المنمنمة فتشتهيها الأنفس و تستلذ بها النواظر و يخالط حسن رياهاالأرواح و يخامر رتب الناس فيها على مراتبهم ترتيب احتفال و قد علت الجميع أبهة الوقار و الاجلال و بعقب ذلك يحتفل المستمعون بإمداح المصطفى (صلى الله عليه وسلم) و مكفرات ترغب في الأقلاع عن الآثام يخرجون فيها من فن الى فن و من أسلوب الى أسلوب و يأتون من ذلك بما تطرب له النفوس و ترتاح الى سماعه القلوب و بالقرب من السلطان رضوان الله تعالى عليه خزانة المنجانة قد زخرفت كأنها حلة يمانيه لها أبواب موجفة على عدد ساعات الليل الزمانية فمهما مضت ساعة وقع النقر بقدر حسابها و فتح عند ذلك باب من أبوابها و برزت منه جارية صورت في أحسن صورة ، في يدها اليمنى رقعة مشتملة على نظم فيه تلك الساعة باسمها مسطورة فتصفها بين يدي السلطان بلطافة ويسراها على فمها كالمؤدية بالمبايعة حق الخلافة . هكذا حالهم الى انبلاج عمود الصباح و نداء المنادى حي على الفلاح . انتهى .

و في زماننا هذا يحتفل المسلمون بيوم مولده (صلى الله عليه وسلم) في جميع الأمم الاسلامية.وفى القطرالمصرى تتلى الاذكاروتوزع الصدقات على الفقراء والمحتاجين. وفى القهرة يتحرک موکب أرباب الطرق بعد الظهرمن ميدان باب الخلق أمام المحافظة ويسيرقاصدا ميدان الاحتفال بالعباسية مجتازا شوارع تحت البع فالسكرية فالغورية فميدان الاشراقية فالفحامين فالحسينية فالعباسية ويشتدالزحام فى هذه الشوارع وتتقدم الموكب كوكبة من فرسان رجال الشرطة وتحف به من الجانبين قوة من رجال الجيش وقدجرت عادة الحكومة أن تحتفل بهذا اليوم المبارک احتفالا رسميا فى العباسية حيث تقام سرادقات للوزارات ويتوجه جلالة الملك أونائبه الى مكان الاحتفال و هناک يعرض الحامية المصرية على أثروصوله ثم ينقتل الى السرادق الملكى ويستقبل الطرق الصوفية بأعلامهم وبعدئذ يقصد سرادق شيخ مشايخ الطرق الصوفية فيستمع تلاوة القصة النبوية وبعد سماعها يخلع على تاليها الخلعة الملكية وتدار المرطبات والحلوى على الحاضرين ثم ينصرف بعد ذلک بموكبه الحافل أثناء قصف المدافع وفى المساء تنارالزينات المقامة على السرادقات وتطلق الألعاب النارية البديعة وفى الصباح تعطل الحكومة وزارتهاومصالحها وتتلى القصة النبوية الشريفة فى المشهد الحسينى بحضور محافظ مصر .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

أنظر � محمد رسول الله � ص ۱۴ـ۱۵ـ۱٦ تاليف : علامه محمد رضا.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!

اللهم صل و سلم وبارک أفضل صلاتک و سلامک و برکاتک علی سیدنا محمد و آله و صحبه أ جمعین .

محترموورونو!په دي برخه کښي یوه بله برخه د لمانځني دمیلادالنبي دمشروعیت اوافضلیت په باره کښي ځیني نور شرعي دلیلونه درته ذکرکوم.

)۱(علامه کاشفي صاحب د تفسیر حسیني د � روضة الشهدآء � په ص ۱۰۴ کښي ذکر کړیدي چي په أکابرو د صحابه کرامو کښي له یوه صحابي څخه روایت دئ چي هغه سترګي چي پر جناب رسول أکرم (صلی الله علیه وسلم) باندي وژاړي (یعني دده مبارک د وفات او رحلت په وجه) نو هغه سترګي به د دوږخ اور نه ویني (یعني د دوږخ اوربه پر حرام سي) .

علامه کاشفي (رحمه الله) ذکر کړیدي چي دغه حکم تر أهل د زماني د رسول علیه الصلاة والسلام پوري اختصاص نه درلودئ بلکي د قیامت تر ورځي پوري وټول أمت د إجابت ته دغه حکم ورشامل دئ ، هر څوک چي په هر وخت کښي د إسلام د پیغمبر له وفات څخه متاثر او متحیر سي او له درد څخه د فراق دده وژاړي په دغه حکم کښي داخل دئ ؛ ځکه فوت د آنحضرت (صلی الله علیه وسلم) د ټول أمت دپاره مصیبت ؤ او ټولو لره په همدغه مصیبت کي ژړا کول لازم دئ او غم او پریشاني کول و ټول أمت ته یو متحتم حکم دئ ، بلکي پیرانان او ملائکه ، مځکه او اسمان ، ثوابت او سیاره ستوري ، غرونه او ډبري ، واښه او درختي ، وحشي حیوانان او خزندي ، درنګان او د هوا مرغان او د دریاب ماهیان په تعزیت او غم کښي دحضرت محمد صلی الله علیه وسلم مشارک او مساهم دي او ژړیدونکي ، محزون او متالم دي .

غزل:

اي زهجرانت زمین و آسمان بګریسته

سینه و دل خون شده روح وروان بګریسته

کن فکان چون قا لب اندتو چو جاني لاجرم

در عزائ تو تمام کن فکان بګریسته

ني همي ما خاکیان بهري تو ماتم داشتیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلکي رضوان نيز در باغ جنان بگريسته

خون گري ايديده بهر سيد کز ماتمش

جبرئيل اندر فلک با قدسيان بگريسته

آدم و نوح و خليل و موسی و عيسی بهم

در عزائ سيد آخر زمان بگريسته

أهل بيت آن دم که گريان گشته از بهر رسول

سنگ خارا بردل پر درد شان بگريسته

)٢ : (امام سيوطي (رحمه الله) د خپل کتاب � الحاوي للفتاوی � په ج١ ص ١٨١ کښي د إسلام د پيغمبر د مولد د لمانځني په باب داسي فرمايلي دي:

إن أصل عمل المولد الذي هو اجتماع الناس وقرآءة من القرآن ورواية الأخبار الواردة في مبدأ أمرالنبي (صلى الله عليه وسلم) و ما وقع في مولده من الآيات ثم يمدلهم سماط يأكلونه و ينصرفون من غير زيادة على ذلک هو من البدع الحسنة التي يثاب عليها صاحبها لما فيه من تعظيم قدر النبي (صلى الله عليه وسلم) و إظهار الفرح و الإستبشار بمولده الشريف .

يعني چي څما په نزد أهل د عمل د مولد چي راټوليدل د خلګو دي او قرآئت د قرآنکريم دئ او بيانول د هغو روايتو دي چي په ابتدا کښي د شان د نبي (صلى الله عليه وسلم) راغلي دي او بيانول د هغه څه دي چي هغه پيښ سويدي (يعني د تولد په وجه له خارق العادته شيانو څخه) بيا و خلګو ته د تصدق او د خيرات سترخوان غوړولي دي چي خلګ خورک ورڅخه وکړي او وروسته بيا و خپلو ځايو ته ولاړ سي ، ببله دې چي يو نامشروع کار په دغه مجمع کي وکړ سي ، نو دا ډول عمل او لمانځنه د مولد له جملې څخه د هغو حسنه بدعتو دئ چي و عمل کونکي ته يې ثواب ورکړکيږي ؛ ځکه په دغه کار کښي اظهار د عظمت د قدر نبي (صلى الله عليه وسلم) را ځي او اظهار د خوشحالۍ او د استبشار په مولد شريف دده مبارک سره راځي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فاکهاني کوم چي له مالکي علماؤ څخه دئ او د إسلام د پيغمبر د ميلاد د لمانځني پر خلاف يې يوه ليکنه کړېده علامه سيوطي وروسته له ذکر سوي بيان څخه په خپل کتاب کښي د فاکهاني ليکنه رانقل کړېده او جمله پر جمله يې رد کړېده او جواب يې ورکړئ دئ ، که څوک ددغه ايراد او رد خواهش لري نو و حاوي ته دي مراجعه وکړي .

)٣همدارنگه امام أبو عبدالله إبن الحاج په � مدخل � کښي د إسلام د پيغمبر د مولد د لمانځني په هغه ډول چي موږ يې ذکر وکړمدحه کړېده ، البته که د لمانځني په اجتماع کښي کوم منکر کارونه وي نو هغه يې رد کړيدي .

)٤(د إسلام پيغمبر(صلی الله عليه وسلم) په خپله د خپل ولادت لمانځنه کړېده ؛ څکه يو وخت يوه سآئل له ده مبارک څخه پوښتنه وکړه چي د دوشنبې په ورځ روژه نيول څنگه دي ؟ يا دا مطلب چي يا رسول الله د دوشنبي په ورځ ته روژه ولي نيسي ؟

نو ده مبارک په جواب کښي ورته وفرمايل : � ذاک يوم ولدت فيه � يعني د دوشنبې ورځ داسي ورځ ده چي په دغه ورځ کښي زه زيږيدلئ يم (رواه مسلم رقم الحديث ٢٧٤٧).

نو تشريف ددغي ورځي کوم چي له ذکر سوي حديث څخه فهميږي متضمن دئ تشريف د هغي مياشتي لره چي دَی مبارک په کښي زيږيدلئ دئ چي د ربيع الأول مياشت ده.

)٥(همدارنگه که د صحيحينو و يوه مبارک حديث ته په غور وکتل سي او له تعصب او إنحراف څخه إعراض وکړ سي نو دا خبره په ډاگه ورڅخه معلوميږي چي په عبادتي أمورو سره د ميلاد لمانځنه په حديث سره ثابت عمل دئ او ودې ته ضرورت نسته چي بدعت حسنه ورته وويل سي ، د هغه مبارک حديث مضمون دادئ چي کله چي نبي (صلی الله عليه وسلم) و مديني منوري ته راغلئ نو يهود يې وليدل چي د عاشوراَء په ورځ بې روژې نيولې ، نو د إسلام پيغمبر له دوی څخه پوښتنه وکړه چي تاسي په څه سبب په دغه ورځ روژه نيسی ؟ دوی ورته وويل چي په دغه ورځ کښي الله پاک فرعون غرق کړئ دئ او موسی ته يې نجات وربخښلئ دئ نو موږ د الله تعالی ددغه نعمت د شکر ادا کولو په خاطر روژه نيسو !

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په څنو روايتو کښې داسي راځي چي � و نحن أولى بموسى منکم � يعني د إسلام پيغمبر و يهودو ته وفرمايل چي په موسى خو موږ تر تاسي ډير حقدار يو (يعني موږ خو بايد بيخي په دغه ورځي کښې روژه ونيسو) .

)٦(و في الکاملية في ص٢٦٣ :

سئلت عن قرآئة مو لده الشريف (صلى الله عليه وسلم) و إجتماع الناس لذلک فرحًا بقدومه و استبشارا بمجيئه ما حکمها ؟

فالجواب أن قرآئة المولد على الوجه المشروع ممدوحة شرعًا لاشتمالها على تعظيمه و إظهار علامات نبوته .

)٧(و في المهند على المفند المشهور بعقائد ديوبند ص ٦۴:

السؤال الواحد والعشرون ما تقولون أن ذکر ولادته (صلى الله عليه وسلم) مستقبح شرعًا من البدعات السيئة أم غير ذلک ؟

الجواب ؟ حاشا أن يقول أحد المسلمين فضلا أن نقول نحن أن ذکر ولادته الشريفة (صلى الله عليه وسلم) بل ذکر غبار نعاله وبول حماره (صلى الله عليه وسلم) مستقبح من البدعات السيئة المحرمة فالأحوال التي لها أدنى تعلق برسول الله (صلى الله عليه وسلم) ذکرها من أحب المندوبات و أعلى المستحبات عندنا سوآء کان ذکر ولادته الشريفة او ذکر بوله و برازه و قيامه و قعوده و نومه و نبهته کما هو مصرح في رسالتنا المسماة بالبراهين القاطعة في مواضع شتى .

)٨(سئل مولانا أحمد علي المحدث السهارنپوري تلميذ الشاه محمد إسحق الدهلوي ثم المهاجر المکي عن مجلس ميلاد بأي طريق يجوز و بأي طريق لايجوز ؟

فأجاب بأن ذکر الولادة الشريفة لسيدنا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) بروايات صحيحة في أوقات خالية عن وظآئف العبادات الواجبات و بکيفيات لم تکن مخالفة عن طريقة الصحابة و أهل القرون الثلاثة المشهود لها بالخير و بالإعتقادات التي لم تکن موهمة بالشرک والبدعة و بالآداب التي لم تکن مخالفة عن سيرة الصحابة التي هي مصداق قوله عليه الصلوة و السلام

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وفي مجموعة فتاوى ج ٣ ص ١٢٨.

السوال : هل يجوز تخصيص ذكرى المولد الشريف بشهرربيع الاول اوغيره ام لا ؟

الجواب : ان ولادة خيرالبشر عليه صلواة الله الاكبر موجب لألاف سرور وفرحة وهذه السرور والفرحة ليس له اختصاص بزمان ومكان بل استقر في عرق كل مؤمن وعصبه(وشحمه ولحمه) وان ثويبة جارية ابي لهب لما بشُرته با لولادة السعيدة للنبي صلى الله عليه وسلم فرح واعتقها.

ثم روي في المنام بعد موته (صاحب هذه الرويا ء هوالعباس بن عبد المطلب رضي الله عنه) فقيل له كيف حالك ؟ فقال: من يوم الموت اعذب بالنار. الاانه يخفف عني كل ليلة الاثنين.وذالک ببركة السرور بولادة محمد مصطفى صلى الله عليه و سلم فاذاكان ابولهب الشقي يخفف عنه العذاب لفرحه بالميلاد. فالمسلم الموحد من امته صلى الله عليه وسلم الذي يسربمولده صلى الله عليه وسلم . ويبذل ماله في محبته

\صلى الله عليه وسلم حسب استطاعته كيف لايبلغ الى الدرجة العليا. كذاقال المحدث ابوالفرج ابن الجوزي والشيخ عبدالحق الدهلوي وغيرهما فالولادة السعيدة والمعجزات والغزوات والاحوال الاخرى المتبركة لسيد العالمين صلى الله عليه وسلم لوبينت في مجلس الوعظ اوالتعليم وشرحت مفصلاً بدون دعوة الناس . وبغيرصورة الاحتفال تكون موجبة للالوف من البركات. وقد كانت ا لصحابة رضي الله عنهم اجمعين يجعلون محافلهم متبركة ومهابط الانوار الالهية القدسية بذكر هذه الامور وبيانها وروي (اصحابي كالنجوم فبايهم اقتديتم اهتديتم.

مشكوة المصابيح .واما اجتماع الناس وانعقاد المحفل بشرط ان يكون خالياً عن المنكرات وكذا دعوة الناس الى محفل ذكر المولد ومجلس ا لسيرة النبوية. واعلان انه ينعقد في يوم كذا وموضع كذا وكذاليشتركوا في الحسنات. فالحقيقة ان ذكري المولد بهذه الصورة لم يكن في عهد صاحب الرسالة صلى الله عيه وسلم . ولافي عهد الصحابة والتابعين ومن تبعهم رضي الله عنهم . وباقي عصر المجتهدين رحمة الله تعالى عليهم . ومابلغتنا فيه رواية منهم ولعدم ثبوته بهذه الصورة في عهد النبوي المبارک يمكن ان يقال له(بدعة) وقال الامام النووي رحمه الله تعالى عليه ان البدعة في الشرع احداث مالم يكن في عهد رسول الله صلى الله عليه وعلى اله واصحابه وسلم. كذاقال الملا علي القاري رحمه الله تعالى عليه في شرح المشكوة لكنه لما كان هذا امراً حسناً ولم يكن موجباً للمعصية والاثم . وقدثبت في الشرع اجتماع الناس للفرحة والسرور ، وكذا ثبت ان سيدنا بلال رضي الله تعالى عنه احياناً كان يطلع الناس بامر المصطفى صلى الله عليه وسلم في الطريق والسوق على موعظة الرسول الله صلى الله عليه وسلم اجازه علماء الشريعة وسموه بدعة مندوبة فيثاب فاعله.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوسه چي ددغه عبارت دترجمي له مخه د مولددلفظ وضاحت ضروردئ په دي ډول چي دمولد لفظ په اصل کښي یاصیغه دظرف زمان ده یاصیغه دظرف مکان ده معنی يې ځای دزیږیدلو یاوخت دزیږیدلو دئ اوپه اصطلاح کښي دامت مولِد واجتماع ته دخلګواووقرائت ته دقران کریم اوویبانولوته دهغو روایتوچي واردوي په ولادت کښي دیوه نبي له انبیاوو اویادیوه ولي له اولیاوو اوومدح اووصفت کولو ته ددوی په نیکواقوالواوافعالوسره ددوی ویل کیږي (اعانة الطالبین جـلـ٣ـد ص ٣٦١)

اوس نو دمذکوره عبارت وترجمي ته ځیرسئ.

دسوال پخوړ اوخلاصه داده چي داسلام دپیغمبردسیرة بیانولو اوودده مبارک دمدح اوصفت په خاطر راغونډیدل خاص په هغه میاشت کښي چي دده مبارک زوکړه په کښي سویده چي هغه دربیع الاول یاغیره میاشت ده جائزده اوکه نه ده یعني سره له دي چي نفس داسلام دپیغمبر دسیرت بیانول اوودده مبارک مدحه اوثناکول خوپه شریعت کښي ډیرمهم کار دئ خوپه دغه خاص شکل کښي دغه کارکول چي مثلاً ودغه کارته دربیع الاول تر میاشتي تخصیص ورکړل سي اوپه قاعده سره خلګ ومحفل دمولِد شریف ته رادعوت کړل سي اوپه دي معتاد ډول وخلګوته اعلانونه وکړل سي دشریعت له نظره څنګه کاردئ؟ دجواب خلاصه داده چي که چیري په دغه اجتماع کښي غیرشرعي کارونه وجود ونلري نوعلماوودشریعت دغه کار جائزګڼلئ اوبدعت مندوبة يې بللئ دئ اوددغه کارکونکي يې مستحقین دثواب بللي دي، همدارنګه په ذکرسوئ فتاوی کښي راغلي دي چي ډیروله غټانودرجالودطریقت کوم چي عمل دمولد يې ترسره کړیدئ په خوب کښي په داسي حال کښي داسلام پیغمبرلیدلئ دئ چي په عمل دمولدخپل به راضي اوخوشحاله وو اوشیخ عبدالحق محدث دهلوي فرمایي چي ځني له هغوخواصودعمل اودلمانځني دمولد داسلام دپیغمبر کوم چي په وارو وارو په تجربه رسیدلئ دئ دادئ چي په دغه ټول کال کښي دغه څوک چي لمانځنه دمیلادیې کړي وي له امن اوامان سره مخامخ سویدئ اوپه یوه طریقه له طریقوسره دکامیابئ زیري ورکړسویدئ

وایضاً في مجموعة الفتاوی ج ١ ص ٣٩للعلامة الکنوي بعد تمهید عدة مقدمات اقول بعدتمهید هذه المقدمات ان ذکري المولدنفسه لیس بدعة ضلالة لوجهین:

الوجه الاول : ان المولد عبارة عن ان یقراء آیة من الآیات القرانیة . اویروي حدیث من احادیث النبویة . ویذکرشئ من الفضائل والمعجزات النبویة . ویضاف في الشرح بعض حالات ولادته صلی الله علیه وسلم .ونسبه الشریف والخوارق التي ظهرت في حین ولادته وقبلها .ونحوها. کذاحققه ابن حجرالمکي في (نعمة الکبری علی العالم بمولد سید ولدادم وغیره من العلماء الحذاق المهرة وهذه الحقیقة کانت موجودة في العهد النبوي وعصرالصحابه وان لم تسم بهذه التسمیة ولا یخفی علی المحدثین الماهرین ان الصحابة رضي الله عنهم کانوا یذکرون الفضائل والشمائل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

النبوية . والحالات الراهنة عند ولادة ا لرسول المعظم صلى الله عليه وسلم وقد روي في الصحاح ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان يضع لحسان منبراً في المسجد يقول عليه قائماً يفاخرعن رسول الله صلى الله عليه وسلم وينشد اشعاره في مدح رسول الله صلى الله عليه وسلم وكان رسول الله صلى الله عليه وسلم يدعوله ويقول ::اللهم ايده بروح القدوس . ولا يخفى على من طالع ديوان حِسان رضي الله عنه ان في قصائده ذكرت المعجزات النبوية واحوال الولادة السعيدة . والنسب الشريف وغيرها . وانشاد الاشعار بهذه الصفة في المجالس هو عين المولد . وقصة انشاده الاشعار في المسجد النبوي رويت في صحيح الامام البخاري رحمة الله عليه ومن شاء الاطلاع فليرجع اليه اوالى غيره فتح الباري ج١ص٥٤٨.رقم الحديث ٤٥٣.

فلا يظهر بين الذكرالمولد الذي مربيانه وبين هذه القصة فرق معتد به . الاان هذه القصة لم تسم بمحفل المولد . وهذاامراخر. ان اعترض ان نفس ذكر المولد وبيان الفضائل وغيره ثابت لكن ذكر المولد بهذه الصورة بآن يجمع له الرجال ويدعى الاحباب من البيوت لم يثبت،يجاب بان جمع الرجال وطلبهم لتبليغ العلم ونشره ثابت في الحديث كما ذكر فقيه ابوالليث السمرقندي رحمه الله تعالى عليه في كتابه تنبيه الغافلين: عن على بن ابي طالب قال:نزلت(اذاجاء نصرالله) في مرض رسول الله صلى الله عليه وسلم فما لبث ان خرج اليوم الخميس فرقي المنبر وجلس عليه ثم دعابلالاوقال:نادفي المدينة ان اجتمعوا لوصية رسول الله عليه وسلم فنادى بلال فاجتمع صغيرهم وكبيرهم وتركواابواب بيوتهم مفتحة حتى خرجت العذاري من خدورهن حتى خض(قوله خض يقال غض مكان باهله امتلأبهم وضاق)المسجد باهله والنبي صلى الله عليه وسلم يقول ،وسعوا لمن وراء كم ثم قام فحمدالله واثنى عليه وصلى على الانبياء . ثم قال انا محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب بن هاشم العربي الحرمي المكي الحديث انتهى ملخصاً . وذكره في باب رفق٢٩٩. وفوق ذالک بان الكلام في المولدنفسه . واماالتخصيصات العرفية والامورالمحيطة به فان لم تثبت من هذالاجتماع الذي ذكره في الحديث لايلزم منه عدم جوازذكرى المولد ولايستلزم منع الاحتفال به.

دوجه ثاني خلاصه داده چي داخبره په احاديثو اوپه شرعي دلائلوثابته ده چي دهرفردله افردوځخه دعلم شرعي په هروخت کښي چي وي تعليم اوتعلم شرعي كار دئ،نو داسلام دبيغمبردميلادپه مناسبت داسلام دپيغمبر سيرت اوحالات بيانول يااوريدل هم يوفرددئ له افرادو څخه دتعليم اودتعلم دعلم شرعي نوپه دي وجه داهم شرعي كاردئ اوودي خبري ته متبحرفقهاء اومستنبطين علماء كوم چي له اهله څخه دفتوى دي لکه ابوشامه حافظ ابن حجر اوامام سيوطي اوشامي اوامثال ددوئ تللي دي اوحكم يې كړيدئ په استحباب دذكردمولِد ،اود (الانوارالمحمدية من المواهب اللدنية)په ١٢٨او٢٩ صفحه كښي په دي اړه داسي راغلي دي . وارضعته صلى الله عليه وسلم ثويبة عتيقة ابي لهب اعتقها حين بشَّرَتْه بولادته عليه السلام وقدروءي ابولهب بعدموته فى النوم فقيل له ماحالک فقال في النار الانه خُفِّف عنى في كل ليلة اثنين وامص من بين اصبعين هاتين ماءً واشاربرأس اِصبعيه وان ّذالک باعتاقي لثويبة عندما بشرتنى بولادة النبي صلى الله عليه وسلم وبأرضاعهاله صلى الله عليه وسلم.قال ابن الجزري فأذاكان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هذا أبولهب الكافر الذي نزل القران بذمه جوزي بفرحه ليلة مولد النبي صلى الله عليه وسلم فما حال المسلم الموحد من امته صلى الله عليه وسلم يُسر بمولده ويبذل ماتصل اليه قدرته في محبته صلى الله عليه وسلم لعمري انما يكون جزاءه من الله الكريم ان يدخله بفضله العميم جنات النعيم ولازال اهل الاسلام يحتلفون بشهرمولده عليه الصلاة والسلام ويعملون الولائم ويتصدقون في لياليه بانواع الصدقات ويظهرون السرور ويزيدون في المبرات ويعتنون بقرائة مولده الكريم ويظهرعليهم من بركاته كل فضل عميم ومما جُرِّب من خواصه انه امان في ذالک العام وبشرى عاجلة بنيل البغية فرحم الله امرء اتخذ ليالي شهر مولده المباركة اعيادًا .

قدرمنوورونو داسلام دپيغمبر دميلاددلمانځني دشرعي حکم په ارتباط مي دمعتمدوکتابو په حواله داسلام اوداهل السنت والجماعت دنامتوعلماؤ قولونه درته ذکرکړل چي له ټولو څخه مثبته نتيجه ترلاسه کيږي اووهغه چاته چي دحق تلاش کوي اودحق منونکي وي اودسليم عقل خاوند وي په ډير کافي ډو ل ذکرسوي تفصيل قناعت ورکونکئ دئ ددي سلسلي په اخرکښي زه عاجزهم غواړم چي خپل نظرومسلمانانوته ديوځوجملوپه ضمن کښي تقديم کړم.

اوله جمله داده چي داسلام دپيغمبر دميلادلمانځنه چي په دغه مروج ډول داسلام په ابتدائې درو قرنو کښي نه کيدله اوبيا دعالم اسلام په ټولو اطرافواواکنافوکښي پيل سوه نود پوښتني ځائ بايد داخبره وي چي داسلام په اولو دروقرنوکښي ولي دغه عظيم الشانه عمل نه ترسره کيدي ددي دپاره بايديو عذر اوعلت پيداسي اوله کومه وخته چي دغه عمل مسلمانانورواج کړيدئ ځماپه فکر دادسوال اودپوښتني ځائ نه دئ ځکه داسلام دپيغمبر دميلا ددلمانځني په عظمت کښي که صحيح فکروکړل سي اوسياسي اواجتماعي داخلي اوخارجي ديني اواخروي ګټي يې وشيرلي سي نوبي اختياره دهرمسلمان وجدان اوعقل اوعلم پردي باندي حکم کوي چي مسلمانان ضروربايد دغه عمل هرکال دربيع الاول په مياشت کښي په ډيرجوش اوخروش سره ترسره کوي خو البته په دي شرط چي شرعي مقررات به په نظر کئ نيسي.

دوهمه جمله داده چي دري پيړي مخکي انګريزانو ځني جاسوسان واسلامي هيوادوته دپاره دفتني اوفساداچولوپه منځ کښي دمسلمانانو وليږل چي دهغو جاسوسانو څخه يو جاسوس همفرياهمفري نوميده دغه جاسوس چي کله دجاسوسي دوري پوره کړي بيايې يوکتاب جوړکړ چي هغه کتا ب يې هم دهمفرپه نامه ياديږي اواوس هم دغه کتاب په مختلفوهيوادوکښي په مختلفوژبوکښي وجود لري په دغه کتاب کښي ده هغه ټولي وظيفي ذکرکړيدي کومي چي دانګريزانو دحکمرانانو لخواودته سپارلي سوي وي اودارنګه يې هغه ټول اجراات په دغه کتاب کښي ذکرکړيدي کوم چي په اسلامي ملکوکښي ده د انګريزحکمرانانوددستورمطابق ترسره کړي وو ده په دي کتاب کښي ذکرکړيدي چي يوه وظيفه ماته داراکړه سويوه چي ته به په اسلامي هيوادوکښي کوښښ کوي چي دمسلمانانوتعلق داسلام د پيغمبرله اولادي څخه پري کړي ځکه چي دپيغمبرپه اولاد کښي هرڅوک چي مسلمانان يې ويني نوومسلمانانوته داسلام پيغمبر اودهغه حالات ورپيادوي. ددغه جاسوس په دغه خبره کښي که فکروکړ سی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوداخبره به وهرمسلمان ته په ډاګه سي چي داسلام دپيغمبر دميلاد لمانځنه به پرکافرانوباندي په څونه لوړه کچه دغم اوددرد اثراچوي اونه لمانځل بي دکفارو څونه غټ اومهم مطلوب وي.

دريمه جمله داده چي داحاديثو په ټولومعتبرکتابوکښي دغه روايت مذکوردئ چي يوه يهودي وحضرت عمر رضى الله عنه ته وويل چي كه دغه ايت چي (اليوم اكملت...الى اخرها)پرموږ يهودونازل سوئ واي نو موږ به هغه ورځ داختر ورځ ګرځولي واي حضرت عمرورته وفرمايل چي ددغه ايت دنزول ورځ زموږ ددواخترووروځ ده ځکه چي دغه ايت دجمعي په ورځ نازل سويدئ چي په اسلام کښي يوه ستره مقدسه ورځ ده اوبل دعرفي په ورځ نازل سويدئ چي په سلام کښي له ډيرومقدسوورځوڅخه يوه بله ورځ ده ،كه دحضرت عمرپه دغه كلام کښي غوروکړل سي نووهرسړي ته داخبره څرګنديږي چي په مسلمانانوباندي چي په کومه ورځ کښي يوستر الهي انعام سويوي نوهغه ورځ داختردورځي په شان بايدوګڼي، نوچي ددغه مبارک ايت دنزول ورځ ددي مستحقه سوه چي داختر دورځي په شان وبلله سی نوداسلام دپيغمبر صلى الله عليه وسلم دولادت ورځ به چي مبدأاوپيل پرعالم بشريت باندي دټولودنيوى اوديني اواخروي ستروسترو نعمتوده څنګه په دي سره حقداره نه وي چي ولمانځله سي اوديوستراختر په شان وګڼله سي.

څلورمه جمله داده چي كه څوک په دي قول دخداێ پاک کښي چي (ويتبع غيرسبيل المؤمنين) چي دسورة النساء ١١٥ايت دئ صحيح فكروکړي اودارنګه داسلام دپيغمبر صلى الله عليه وسلم په دغومبارکوحديثوکښي په شرط دلياقت اوپه شرط دعدم دتعصب تأمل اوتدبروکړي نوداسلام ديپيغمبر دميلاد دلمانځني دمشروعيت په باب به هيڅ شک اوشبهه ورته پاته نشي ، اوداخبره به هم ورته ثابته شي چي دميلادالنبي عليه الصلاة واسلام لمانځنه په اسلام کښی په هيڅ معنى دبدعت كارنه دئ، بلكي داسلامى اصولوله مخى په شرعي دلائلوسره ثابت سوي عمل دئ حديثونه دادي ،

)١(قال النبي صلى الله عليه وسلم (ان الله لايجمع امتي علي ضلالة) رواه الترمذى . كتاب الفتن باب لزوم الجماعة.

)٢ (مارأه المسلمون حسناً فهو عندالله حسن ...) رواه الحاكم في المستدرک ج٣ص٨٧.

)٣ (من سن في الاسلام سنة حسنةً فله اجرها واجرمن عمل بها ...) رواه مسلم في كتاب الزكاة باب الحث على الصدقة.

محترمومسلمانانو!دا اخيردهغه څه دئ چي داسلام دپيغمبر دميلادپه مناسبت مى وتاسي محترموته تقديم كړل له الله جل جلا له څخه يې دكامل ا جر اميدواريم.

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library